N:o 3

Turun Sanomat

1905

Turussa, Keskiviikkona Tammikuun 4 p.

Turun Sanomain **Toimisto** Kauppiaskatu 1 (Sisäänkäytävä Rantakadulta) Puhelin 374

Tilaushinnat

	6 päiv. p. Turussa	6 päiv. p. Postissa	3 päiv. p. Turussa	3 päiv. p. Postissa
Koko vuodelta	8: —	10: —	2: 50	4: —
3/4 „	6: —	—: —	1: 90	—: —
1/2 „	4: 25	5: 50	1: 30	2: —
1/4 „	2: 50	—: —	—: 75	—: —
Kuukaudelta	—: 90	1: —	—: 30	—: 40

Huom.! Lehti jaetaan kaupunkitilaajille ilman lisämaksua.

Vastaava toimittaja **Heikki Liipola**

Lehti ilmestyy kaikkina muina paitsi ei pyhäpäivän jälkeisenä päivänä ja jaetaan kello 8:lta aamulla

Ilmoitushinnat
Tekstin edellä 25 p. pieneltä riviltä
„ jälkeen 20 p. „ „
Seisovista ilmoituksista myönnetään tuntuva alennus.
Vaihtoilmoituksia muihin lehtiin välitetään.

Irtonaisnumerot maksavat 10 penniä.

Ota o-y:n ja Turun Sanomain **Konttori** Kauppiasakatu 1 (Sisäänkäytävä Rantakadulta). Avoinna 8—7. Puhelin 374

TURUN SANOMAT

sisältävät tänään m. m. seuraavat kirjoitukset:

Valtio ja korkeampi naissivistys.
Kirje Budapestista.
Turun kunnallinen työnvälitystoimisto.
Lisätyn piiritoimiston vaali.
Suomen taide ulkomailla.
Armollisen määräyksen sovittaminen.
Sota.
Paljastuksia Venäjän laivastossa.
Uudenvuoden ukko.
Tuoreimmat tiedot (jälkeen varsin. toimitustyön saapuneet).

Varatuomari **Alfred Holmströmin** Avoinna 1/2 9—4 p:llä.

Lakiasiaintoimisto Turku Aurakatu 3 Telef. 772 Turun pankin kivirakennus, 2:nen kerros. Huom.! Matkustetaan maaseuduille.

Oikeudenkäyntiä Rahojen perimisiä Konkurssivalvontoja y. m. kaikkialla maassamme.

Kauppiaat Tehtailijat Käsityöläiset jotka haluavat saada kirjanpitonsa kunnollisesti järjestetyksi ja tämän vuoden ajalla erittäin halvalla viedyksi, ilmoittautukoot pikemmittiän **Turun Kirjanpito-Toimiston** konttorissa Aurakatu 3 Telefooni 341

Turun Sanomat

ilmestyvät tämän vuoden alusta kuusi- ja kolmipäiväisenä, kuusi- à seitsenpalstaisena **aamulehtenä** Turun kaupungissa.

Se murrosaika, johon armas isänmaamme, samoin kuin koko mahtava Venäjän valtakunta viime vuosien tapahtumain kautta on joutunut, tekee sanomalehdistön tehtävän entistänsä tärkeämmäksi, tähdellisemmäksi.

Julkisen sanan sortotila ei tasaisissakaan oloissa saata synnyttää muuta kuin tyytymättömyyttä, epäluuloa ja epäkohtia. Vielä vähemmin turvalliselta saattaa siis, valtion omankin edun kannalta, tämän tällaisen tilan jatkuminen tukalissa oloissa tuntua.

Jokainen rehellisesti julkilausuttu sana, jokainen rehellinen työ, jokainen vapaamielisen, edistysvaltaisen sanomalehdistön lausunto, joka kykenee saavuttamaan kunnon kansalaisten hyväksymisen ja kannatuksen, tunnustettakoon yhteishyvän edistäjäksi, valtion turvallisuuden elinehdoksi!

Tähän luottaen **Turun Sanomat** tahtovat rehellisesti täyttää arkaluontoisen tehtävänsä **julkisuuden, kansanvaltaisuuden** kaikilla aloilla.

Turun Sanomat tahtovat osaltaan voimiensa takaa edistää kansamme, koko valtakunnan yhteishyvää, omaksumalla ne järkähtämättömät siveellisyyden periaatteet, joille viime vuosisadan kehitystyömme on rakennettu.

Tästä tahdosta olkoon takeena se laaja kannatus, joka uudelle lehdelle on luvassa.

Kannatustaan **Turun Sanomille** ovat luvanneet lukuisat Turun kaupungissa ja maaseudulla mitä erilaisimpiin toimiin täysin perehtyneet, **yleistä luottamusta nauttivat** kansalaiset: **papit, opettajat, lakimiehet, lääkärit, liikemiehet, insinöörit, maanviljelijät, taiteilijat, kunnan virkailijat** y. m., y. m., sekä muualtakin useat nuoremmista **kirjailijoistamme, yliopistomiehistämme** ynnä muut **kansamme merkkimiehet.**

Sodan tapahtumista **Turun Sanomat** ovat tilaisuudessa julkaisemaan tuoreimpia sähkösanomia sekä **oman kirjeenvaihtajamme** lähettämiä kuvauksia sotatantereelta, paitse tietysti vereksimpiä viestejä suoraan ulkomaan lehtien mukaan.

Omia kirjeenvaihtajia on lehdellä useissa Euroopan suurkaupungeissa, kuten **Pietarissa, Moskovassa, Berliinissä, Buda-Pest'issa, Roomassa, Tukholmassa** y. m. sekä **Amerikassa.**

Valtiopäiviltä tulemme niinikään julkaisemaan omintakeisia katsauksia, tarkkaan muutenkin seuratessamme niillä käsiteltäviä kysymyksiä sekä niiden koko toimintaa.

Turun kirjeitä tulee säännöllisesti julkaistavaksi, kirjallisuuden näytteitä sarjassa: **Helmiä ja hiutaleita** koti- ja ulkomaan kirjallisuudesta, kirja- ja taidearvosteluita samoin.

Kuvia julkaistaan sekä paikkakuntamme että koko kansamme huomatuimmista tai muuten ansiokkaimmista henkilöistä.

Työväenasia, nuorisoseurain toiminta, äänioikeuskysymys, raittiusasia ynnä muutkin sekä aatteelliset että aineelliset edistyspyrinnöt saavat **Turun Sanomissa** valppaan kannattajan, kehittäjän.

Näillä aikeilla **Turun Sanomat** rohkenevat kääntyä Lounais-Suomen hereille nousseiden, maamme ja kansamme tarpeita tajuavien eri kansalaisryhmien puoleen, luottaen niiden ymmärtäväisyyteen, kannatukseen.

Ainoastaan siten saattaa paikkakuntamme saada mielipiteillensä luotettavan ilmaisijan, tarpeittensa, toiveittensa todellisen äänenkannattajan!

Kansalaiset! Ken tahtoo paikkakunnallamme edistää kansamme tulevaisuuden turvaamista, sen herättämistä henkiseen valppauteen — johon aikamme jokaista velvoittakoon! — hän rientäköön liittymään **Turun Sanomiin** osakkaana, avustajana, tilaajana!

Yhteisvoimin yhteistyöhön!

Turun Sanomain väliaikainen Toimitus.

Niille **Turun Sanomain** lukijoille, jotk'eivät tahdo tai jaksa tilata kuusipäiväistä lehteä, tarjotaan erikseen tilattavaksi **kolmipäiväinen painos,** käsittäen ainoastaan **tiistain, torstain** ja **lauantain** numerot.

Turun Sanomain tilaushinnat ovat:

6-päiväinen painos:

	Turussa	Postissa
Koko vuodelta	8: —	10 —
3/4 „	6: —	—
1/2 „	4: 25	5: 50
1/4 „	2: 50	—
Kuukaudelta	—: 90	1: —

3-päiväinen painos:

	Turussa	Postissa
Koko vuodelta	2: 50	4: —
3/4 „	1: 90	—
1/2 „	1: 30	2: —
1/4 „	—: 75	—
Kuukaudelta	—: 30	—: 40

HUOM.! Lehti jaetaan kaupunkitilaajille ilman lisämaksua.

Asiamiehiä otetaan joka paikkakunnalle kohtuullista palkkiota vastaan, samoin **kirjeenvaihtajia** kaupungeissa ja maaseudulla.

Kirjeenvaihto tapahtuu osoitteella: **Turun Sanomat, Turku.**

Turun Sanomain Kustantaja.

Turun Ruokakauppa

(Åbo Charkuteri) Erikinkatu 12, Löfdalin talossa

Aamiaista, päivällistä ja illallista tarjoillaan.

Myös kannetaan kotiin.

Kirkollisia ilmoituksia.

Raamatunselityksiä.

Ev. Luth. Nuorukaisyhdistyksen huoneustossa Kaskenkatu 14, pidetään iltama tänään keskiwiikkona klo 7 i.p. Puheita pitäwät opett. Lyytinen y. m. Pääsy wapaa. Kolehti kootaan Ev. Luth. Nuorukaisyhdistykselle Helsingissä. Wirwokkeita saatawana.

Ilmoituksia.

Turun Teaatteri.
Keskiviikkona tammik. 4 p:nä k:lo 1/2 8 i.p.
Uudenvuodenkuvaelma.
Herr Domaren.
(Herra Tuomari)
3-näyt. huvinäytelmä, kirj. Alex. Bisson.
Uudenvuodenkupletteja.
(T.L.1.9)

Puku-Iltaman toimii **Turun Kansallisseura** Loppiaisena kl. 7 i.p. **Phœnix Hotellissa.**
Ohjelmaan, joka on sisältörikas ja huwittava, kuuluu m. m. soittoa, laulua, näytellään „Maakunnat", huviposti, joululahjoja y. m. Lopuksi **tanssia.** Pääsymaksu 1 mk. 50 p., koulunuorisolta 1 mk. Lippuja saatavissa Kansallisesta ja Antikvarisesta kirjakaupoista sekä ovella.
(U.A.1.19)

Å. T., Å. U. & U. A. 1 k. 1 s. 12 r.
Selim Palmgren antaa **Sävellyskonsertin**
Soitannollisen seuran orkesterin suosiollisella avulla **maanantaina tammik. 9 p:nä,** jos tarpeellinen merkitseminen täkäläisissä kirjakaupoissa olevilla takauslistoilla saavutetaan.

10 mk. palkinnon lupaa nuori kansakoulun käynyt ja kauppaan harjaantunut tyttö sille, joka toimittaa hyvän paikan **myyjättärelle.** Vastaus 2 viik. kuluessa t. l. konttoriin nim.m. „Varma".

Lääkäri J. Aarnio Aurakatu 10. 9—11 ja 4—5.

ANTIKVARINEN KIRJAKAUPPA Lainakirjasto Paperikauppa Turku . 5 Kristinankatu 5 . Puhel. 1267

Varatuomari **Timgrenin Lakiasiaintoimisto** Kiinteimistön ja lainanvälitys: Aksel Alanderin Asianajotoimisto, T.M. Braahenkatu 7, avoinna 1/2 9—1/2 4. Telefooni 869.

Tilatkaa **Turun Sanomat** hyvissä ajoin!

Suomen Taideyhdistyksen Piirustuskoulu Turussa

alkaa taas toimintansa **maanantaina 16 p:nä klo 5 i.p.** Taidepalatsissa Puolalanmäellä (sisäänkäytävä pohjanpuoleisesta ovesta), jolloin koulun oppilaat ja kouluun pyrkijät voivat ilmoittautua. Valmistavalle luokalle pyrkijöiltä vaaditaan: vähintäin 14 vuoden ikä, vähän harjaantumista yksinkertaisten mallien piirustamisessa sekä suoritettu korkeamman kansakoulun oppikurssi tai sitä vastaava tietomäärä, josta kaikesta kouluun otettaissa on luotettavia todistuksia näytettävä.

Turussa, 2 p. tammik. 1905.

Eemil Almberg,
koulun tarkastaja.
(U.A.2.34)

Turku, Tammik. 4 p. 1905

Valtio ja korkeampi naissivistys.

Hitaasti käy inhimillisen kehityksen kulku, wain askel askelelta uudet aatteet woittawat alaa ihmisten mielissä. Mutta jos silmäilemme taaksepäin kuluneeseen aikaan, niin sittenkin ihmettelemme, kuinka paljon olot kuitenkin ehtiwät kehittyä muutamissa miespolwissa.

Näihin mietteisiin johdumme ajatellessamme tyttöjen opetusta ennen ja nyt.

Wielä pari miespolwea sitten oli meillä kuten muuallakin se käsitys jokseenkin yleinen, että tytöt eiwät ole laajemman tietopuolisen siwistyksen tarpeessa. Naisen toiminta — niin arweltiin — rajoittuu ahtaampaan piiriin, hän pysyköön kodin sulostuttajana, seuraelämän kaunistuksena. Korkeampi oppi olisi waan omansa turmelemaan hänen naisellista wiehkeyttään ja wieroittamaan häntä kodin tehtäwistä.

Tämä katsantotapa ilmenee wielä selwästi wuoden 1843 koulujärjestyksessä, jossa ensimäisen kerran myöskin oli määräyksiä korkeammasta tyttökoulusta. Sen mukaan käytettiin tyttökoulun opetustunneista toinen puoli käsitöihin, ja muussa opetuksessa pantiin pääpaino wieraisiin kieliin, joiden puhumisen taitoa ylemmissä seurapiireissä katsottiin tarwittawan. Mutta reaaliaineitten opetus rajoittui wähimpään mahdolliseen.

Nykyänsä owat olot jo aiwan toiset. Että tyttöjenkin tulee saada perusteellista kouluopetusta, katsotaan jo ihan luonnolliseksi asiaksi. Korkeampaa naissiwistystä warten waltio, kuten tunnettu, ylläpitää eri paikkakunnilla wiisiluokkaisia tyttökouluja, sekä suomen- että ruotsinkielisiä, joissa opetetaan eri tieteiden alkeita. Ja sen ohessa on toimimassa useita yksityisiä oppilaitoksia, jotka pääasiallisesti noudattawat waltion tyttökoulujen opetussuunnitelmaa ja ohjelmaa.

Olojen kehittyessä on kuitenkin näiden — 5- tai 6-luokkaisten — koulujen antama tietomäärä käynyt riittämättömäksi. Yhä uusien toimintaalojen awautuessa naisille on käynyt tarpeelliseksi perustaa ylempiä kouluja naissiwistystä warten. Niinpä toimii jo useamman tyttökoulun yhteydessä yksityisten perustamia jatko-opistoja, jotka walmistawat tyttöjä yliopistoon, ja lukuisa joukko tyttöjä suorittaa niinikään ylioppilastutkinnon yksityisistä yhteiskouluista.

Mutta, kuten mainitsimme, kaikki nämä wiimeksimainitut koulut owat yksityisiä. Waltio ylläpitää maassamme suuren joukon lyseoita poikia warten, mutta ei ainoatakaan oppilaitosta, joista tytöt woisiwat päästä yliopistoon. Tosin waltio awustaa yhteiskouluja, eri tapauksissa erisuuruisilla waltioawuilla, ja myöntää yksityisille jatko-opistoille wuosittain 2,000 markkaa luokkaa kohden. Mutta awustuksen riittämättömyys, mitä ainakin jatko-opistoihin tulee, on päiwän selwä jokaiselle, joka wähintäkään on asiaan perehtynyt. Ei woitane kieltää, että tämän kautta suuresti waikeutetaan naisten oikeutettua pyrkimistä korkeampaan siwistykseen.

Emme suinkaan katso yliopistollisia opintoja wälttämättömiksi tai edes suotawiksi kaikille siwistyneille naisille, mutta olemme sitä mieltä, että korkeampi opillinen siwistys, kuin mitä tyttökoulut woiwat tarjota, on tarpeen useilla aloilla, joille naiset nykyään antautuwat. Ja katsomme sen wuoksi waltion welwollisuudeksi suoda tytöillekin tilaisuuden saada tämän siwistyksen. Paitsi sitä, että huolenpito nuorison nousewan kaswatuksesta — myöskin tyttöjen — ehdottomasti kuuluu waltion tehtäwiin, on se tässäkin tapauksessa waltion oman edun mukaista. Nykyään jo on suuri joukko yliopistollisen siwistyksen saaneita naisia waltion ja kunnan palweluksessa, opetustoimessa, lääkäreinä ja monella muulla alalla, ja yhä suuremmaksi näiden luku wuosi wuodelta kaswaa. Jos naisten waatimuksia päästä korkeamman opin osallisuuteen entisinä aikoina käwi syrjäyttäminen sillä perusteella, ettei waltiolla ole suoranaista hyötyä siitä, ei se peruste ainakaan enää pidä paikkaansa.

Mitä siis waltion on tehtäwä korkeamman naissiwistyksen hywäksi?

Olemme sitä mieltä, että waltion toistaiseksi muutamiin suurempiin kaupunkeihin tulisi joko itse perustaa tyttökouluihin liittywiä jatkoluokkia tai ottaa haltuunsa niissä olewia yksityisten perustamia sellaisia sekä sen ohessa myöntää muille samanlaatuisille yksityisille jatko-opistoille sekä yhteiskoulujen ylemmille luokille entistä paljoa suurempi awustus. Jollei nykyhetkeä katsottaisi otolliseksi uudenlaisten waltion koulujen perustamiseen, olisi ainakin puheenaolewille yksityisille oppilaitoksille riittäwä waltioapu annettawa.

Turun Lakiasiain Toimisto Omistaja: Lakit. kand. **Antti Mikkola** Turku Brahenkatu N:o 5 Telef. 793 Auki 1/2 9—5.

Valtiopäiväin aikana hoitavat toimistoa m. m. Lakit. kand. **Rafael Erich, Mauri Lindström** ja Hovioik. ausk. **O. Erve.**

Tämänsuuntaisia anomuksia onkin tehty nyt koossa olewilla waltiopäiwillä. Lausumme toiwomuksenamme, että ne saawuttawat säätyjen hywäksymisen. J. W. J:s.

Kirje Budapestistä.

(Turun Sanomille).

Myrskyinen on aika tätänykyä Unkarin pääkaupungissa ja yleensä koko maassa. Waltiolliset puolueiden taistelut parlamentissä owat saaneet koko kansankin kahteen puolueesen, hallitus- ja wastustuspuolueesen.

Nämä parlamenttitaistelut eiwät tosin ole mitään uutta täällä, sillä sitä on ollut jo useamman wuotta. On ollut kiistaa armeijasta ja sen komennuskielestä, on kiistelty konsulaatti asiasta, erikoisesta tullialueesta, lipusta y. m., jotka kaikki waikuttiwat sen, että ministeristö toisensa perään kukistui. Nykyinen ministeristö, kreiwi Tiszan ollessa pääministerinä, on jaksannut pysyä kauwemman koossa.

Kun wastustuspuolue parlamentissä on jo useamman wuoden aikana jarruttanut hallituksen toimenpiteitä wastaan ja estänyt parlamenttaarisen työn, on pääministeri Tisza päättänyt ruweta muuttamaan parlamentin sääntöjä, joiden nykyisellään ollessaan ei hänellä ole waltaa tukita wastustajainsa suuta, eikä woi estää jarrutuksen jatkumista. Jos kreiwi Tiszalle onnistuisi muuttaa nämä säännöt sellaisiksi kuin hän on ehdoittanut, niin woisi hän täysin itsewaltijaasti hallita parlamenttiä, jossa hänellä on enemmistö puolellaan. Hän woisi muitta mutkitta katkaista wastustuspuoluelaisten puheet ja wieläpä polisiensa awulla heittää ulos istuntosalista, jos ei kaikki menisi mielensä mukaan. Sanalla sanoen wähemmistön wastustus olisi woitettu: wapaa keskusteleminen olisi mahdotonta ja Unkarin wapaasta parlamentistä olisi waan muisto jälellä.

Päältäpäin katsoen tuntuu tämä Tiszan sääntöehdotus aiwan waarattomalta ja mitättömältä, mutta tarkemmin ajatellessa huomaa kuitenkin, ettei se aiwan mitätön muutos olisi. Sen sisällys tähtää parlamentin wapautta wastaan, ja on loukkaus perustuslakia wastaan. Tämän huomatessaan onkin moni edusmies hallituspuolueesta eronnut ja liittynyt wastustajiin.

Wastustuspuolue on täydelleen älynnyt tämän waaran ja monet erilaiset pienet puolueryhmät owat nyt liittyneet yhdeksi suureksi woidakseen sitä tehokkaammin taistella Tiszan wastaan. Puolueiden wälillä ei nyt enää olekkaan kowin suurta eroa, joten pääministerillä ei enää ole kowin suurta enemmistöä.

Saadakseen wähäsen mielet tyyntymään, toi kreiwi Tisza marraskuussa esille kuninkaallisen kirjelmän, jossa Unkarin honweedi eli maanpuollustajaarmeijalle luwattiin tykistö. Pääministeri tietysti soisi kunnian tästä tulewan itselleen, mutta todellisesti sen ansaitsee wastustuspuolue, joka jo kauwan on senkin asian eteen taistellut.

Wiime marraskuun 18 p. oli myrskyinen istunto parlamentissä. Pääministeri tahtoi äänestyksellä saada sääntömuutoksensa woimaan, mutta wastustuspuolue ei sitä sallinut, kun hän kuitenkin pani äänestyksen toimeen, syntyi sanoin selittämätön meteli. Muutaman minuutin ajan ei melusta woinut eroittaa mitään ja sen wähän laimennuttua ilmoitti huoneen presidentti, joka on pääministerin ehdoton käskyjen tottelija, että waali oli toimitettu ja hallitus woittanut. Samalla hetkellä luettiin myös kuninkaallinen käskykirje, jossa parlamentin toimet lakkautetaan määräämättömäksi ajaksi.

Tämä lainwastainen äänestys pani mielet kuohuksiin, ei ainoastaan parlamentissä, waan koko maassa. Niin hallituspuolueen kuin wastustuspuolueen päämiehetkin läksiwät maaseutukaupunkeihin puheita pitämään ja kantaansa selittelemään. Kansa yleensä on pääministeri kreiwi Tiszaa wastaan ja muutamissa paikoissa kiwisateella ja wihellyksellä ottiwat häntä wastaan. Wastustuspuolueen johtajia taas, Kossuthia, kreiwi Apponyitä y. m. otti kansa yleensä suurella riemulla wastaan.

Samaten pääkaupungissa on mielet kuohuksissa. Warsinkin ylioppilasnuoriso on innokkaasti ottanut osaa waltiolliseen elämään ja owat toimittaneet suuria meluawia mielenosotusretkiä, soihtokulkuja y. m. Sattuipa kerran niinkin, että mellakoiden tähden poliisi hyökkäsi itse yliopisrakennukseenkin, jossa syntyi ankara kahakka suuren polisiijoukon ja ylioppilaiden wälillä. Sangen moni haawoittui poliisien sapeleista ja useita wangittiin. Seuraus tästä kaikesta oli, että yliopisto sulettiin.

Hallituspuolue piti suuren kansalaiskokouksen ja wähää jälkeenpäin piti wastustuspuolue samallaisen, johon otti osaa kymmeniä tuhansia ihmisiä. Pontewia puheita pidettiin. Waltawa oli se näky kun kokouksen päätyttyä tämä ääretön joukko teki liehuwin lipuin, laulaen ja soittaen mielenosotusretken kautta kaupungin pääkatujen. Wastoin tawallisuutta meniwät nämä retket sentään jotakuinkin rauhallisesti, ei syntynyt suurempia kahakoita poliisin kanssa.

Näin kului aika rauhattomasti, kunnes hallitus jouluk. 13 p. awasi parlamentin. Huhuja liikkui kaikellaisia, niinpä huhuttiin, että wastustuspuoluelaisia ei päästetä parlamenttiin, tai että istunto pidetään sellaiseen aikaan, etteiwät he saa tietoa siitä. Tämän johdosta kai wastustuspuolue jo warhain aamulla kokoontui yhteen ja sitte miehissä, noin 160 edusmiestä marssiwat jo hywän aikaa ennen istunnon alkamista parlamenttiin. Portille oli silloin asetettu poliisia, jotka waatiwat edusmiehiä wähitellen menemään sisälle. Tämmöisestä poliisin aiheettomasta sekaantumisesta suuttuiwat kuumaweriset edusmiehet silmittömästi. Poliisiko komentelisi kansan edusmiehiä? Ei, sitä eiwät he sallineet, waan hyökkäsiwät poliisien päälle ja antaen iskuja oikeaan ja wasempaan, ryntäsiwät sisälle parlamenttiin, jossa niin aikaisin ei wielä ollutkaan muita edusmiehiä. Saawuttuaan istuntosaliin, kohtasi heitä hämmästys. Puheenjohtajan eli huoneen presidentin lawalla ja sen ympärillä seisoi wahtina neljä tai wiisikymmentä woimakasta miestä mustassa uniwormussa. Nämä oliwat pääministerin asettamia parlamenttipoliisia, joiden awulla hän kai aikoi pitää wastustajansa kurissa. Tämä näky sai jo muutenkin tulistuneet edusmiehet raiwostumaan. Poliisia eduskuntahuoneessa! Parlamentti häwäisty! kuului huutoja. Kun poliisit saamansa käskyn mukaan eiwät poistuneet, alkoiwat edusmiehet heitellä heitä mustepulloilla, kirjoilla y. m., mutta kun ei sillä ollut menestystä, hyökkäsiwät he poliisien kimppuun ja ankara käsikähmä alkoi korkealla puheenjohtajan lawalla. Poliisit, joilla ei ollut lupaa tarttua tai lyödä edusmiestä, oliwat aiwan turwattomia hyökkääjiään wastaan, jotka heitä kolhiwat, millä käteen sattui. Ankaran ottelun jälkeen täytyi poliisien paeta lawalta, joka oli murskattu aiwan raunioiksi, ja meniwät pois salista.

Woitolle päästyään olisi luullut edusmiesten ja rauhoittuneen, mutta eipäs. Kauniin puhemieslawan koristukset rewittiin säpäleiksi ja suuri puhemiehen nojatuoli heitettiin murskaksi lattialle. Sitte tuli muiden wuoro, ministerien pöydät ja nojatuolit myös murskattiin ja heitettiin keskelle laattiaa, johon kokoontui tawaton röykkiö.

Loistawa istuntosali oli todellakin kauheassa kunnossa, särkyneitä sirpaleita kaikialla.

Suuri joukko edusmiehiä seisoi särkyneellä puhemieslawalla ja wannoiwat, että niinkauwan kuin he eläwät, ei entinen puheenjohtaja, Tiszan puoluelainen ole pääsewä sinne.

Tämmöisessä kunnossa oli huone kun hallituspuolue kreiwi Tiszan kanssa astui sisään. Tisza oli kowin hämmästyksissään, sillä tällaista ei hän ollut woinut odottaakaan, ja ilmoitti että istunto lykätään huomiseksi huoneen ollessa tällaisena. Tätä eiwät wastustuspuoluelaiset ottaneet uskoakseen, waan jäiwät iltapuoliin asti parlamenttiin, pelosta että pääministeri heidän tietämättään pitää istunnon.

Seuraawan päiwän istunnossa johti puhetta toinen puheenjohtaja ja poliiseista ei näkynyt jälkiäkään. Istunto oli harwinaisen rauhallinen ja eiliset hurjistuneet nyt näyttiwät, että wäkiwallalla ei woi unkarilaista hallita, waan ainoastaan laillisella tawalla.

Joku päiwä jälkeen katkaistiin jälleen parlamentin toimet muutamaksi ajaksi, kunnes kuninkaallisella käskykirjeellä hajoitetaan parlamentti ja toimitetaan uudet waalit jos ei muuten tule sowintoa.

Waalin tuloksia ei woi edeltäpäin arwata. Kansa tosin on suurimmaksi osaksi Tiszan hallitusta wastaan, mutta kun hänellä on walta ja warat, niin hän kyllä mahdollisesti woi saada waalit menemään mielensä mukaan.

Budapest 22/XII 04. L.

Päivän yleisiä uutisia.

Suostuntaweroa.

Eilen päiwällä ilmoitti meille Suomal. Uutistoimisto:

Senaatti on päättänyt, että weroa palowiinan walmistuksesta, mallasjuomasuostunta-, leimasuostunta- ja pelikorttisuostuntaweroa on edelleenkin koottawa siksi kunnes wastaus on ehtinyt saapua korkeimmasta paikasta säätyjen wastauksen johdosta armolliseen esitykseen sanotun suostunnan kokoomisajan pitentämisestä.

— **Walitukset waltiopäiwämieswaaleista.** Walitus on tehty senaattiin Oulun läänin kuwernöörin päätöksistä, joiden kautta Kajaanin tuomiokunnan waltiopäiwämieswaali sekä Sotkamon kunnan walitsijamieswaali kumottiin.

Turusta ja Länsi-Suomesta.

— **Suomen siwiiliwiraston leski- ja orpokassasta** tapahtuwassa eläkkeiden jaossa wiime wuoden jältimmäiseltä puoliskolta tulee 57,558 markkaa 27 penniä tämän läänin osaksi.

— **Papiksi wihkiminen** toimitetaan tänään tuomiokirkossa suomenkielellä klo 11 a. p.

— **Turun kaupungin historiallisessa museossa** käwi wuonna 1904 yhteensä 11,952 henkeä. — Katsojien luku edellisenä wuonna oli 11,548.

— **Turun suomalaisen säästöpankin** johtokunta walitsi t. k. 2 p:nä puheenjohtajakseen kuluwaksi wuodeksi howioik. ases. Aleksi Käwyn ja warapuheenjohtajaksi kaup.wouti Nestor Aschanin. — U. A.

— **Elinkeinonharjottajat.** Amanda Heinonen on maistraatille ilmottanut lakkauttaneensa täällä harjottamansa kappakaupan.

Puuseppä Anders Wilhelm Hellberg on ilmottanut lakkauttaneensa puuseppäliikkeensä.

— **Wäärät palohälytykset.** Kaupungin waltuusmiehille wiime marraskuun 19 p:nä lähettämässään kirjelmässä on palotoimikunta, tulewaisuudessa ehkästäkseen ilkiwaltaisuuden aiheuttamia palohälytyksiä, pyytänyt saada warustaa palokellot äänilaitteilla ja että tarkotuksen toteuttamiseksi palotoimikunnan käytettäwäksi myönnettäisiin 1,200 mk. Tämän johdosta owat waltuusmiehet pöytäkirjanotteella saman kuun 24 p:nä kehottaneet palotoimikuntaa panemaan toimeen kokeita erilaisilla kaupassa löytywillä äänilaitteilla ja hankkimaan selwän eri laitteiden kelwollisuudesta.

Tämän johdosta on palotoimikunta ilmottanut että se jo on toimittanut mainitunlaisia waltuusmiesten tarkottamia kokeita ja on toimikunta saawutetun kokemuksen perusteella woinut ainoastaan uudistaa ehdotuksensa eli että palotoimikunnalle mainittuun tarkotukseen myönnettäisiin 1,200 mk.

— **Rippikoulu.** Niitten lasten, jotka tänä talwena aikowat käydä rippikoulua, on ilmottauminen tuomiokirkon sakastissa suomea puhuwain maanantaina t. k. 9 p:nä klo 10 a.p. ja 4 i.p. sekä ruotsia puhuwain tiistaina 10 p:nä klo 10 a.p.

Turun kunnallinen työnwälitystoimisto.

Joulukuussa kirjottautui toimistoon työtäetsiwiä 80 miestä ja 4 naista, joista 2 miestä ja 1 nainen eiwät ole Turussa kirjoissa. Aikaisemmin ilmoittautuneista uudisti 115 miestä ja 3 naista hakemuksensa, joten työnetsijäin koko lukumäärä kuussa oli 195 miestä ja 7 naista. 16 miestä peruutti hakemuksensa, koska he oliwat saaneet työtä tarwitsematta toimiston wälitystä.

Ammattiin katsoen jakautuwat miespuoliset työnetsijät seuraawasti: kauppa-apulaisia 2, muurareita 11, salwumiehiä 30, maalareita 1, koneenkäyttäjiä 2, walureita 1, rautaforwareita 1, apuria 9, seppiä 2, kiwenhakkaajia 1, kiwityömiehiä 18, puuseppiä 1, forwareita 2, työnjohtajia 1, renkiä 3, ulkotyömiehiä 98, kuorma-ajureita 2 sekä juoksupoikia 9.

Naispuoliset työnetsijät oliwat ammatiltaan: puotiapulaisia 1, keittäjiä 1, palwelijattaria 3 ja rouwanapulaisia 2.

Työpaikkoja tarjottiin kuukauden aikana 2 salwumiehelle, 1 lewysepälle ja 1 rengille. Näistä täytettiin salwumiehen- ja renginpaikat, mutta lewysepää ei ollut työnetsijäin joukosta saatawissa. Kaupungin töihin otettiin 7 nupukiwenhakkaajaa, 1 kuormaajuri ja 23 ulkotyömiestä. Kaikkiaan sai työtä siis 34 miestä.

Naisista saiwat 1 palwelijatar ja 1 ulkotyöntekijätär paikan.

Tammikuuksi 1905 on toimistoon kirjoittautuneita 144 miestä ja 5 naista. Ensimainituista, Turussa kirjoissa olewista, on 49 nainutta ja on heillä lapsia, 27 nainutta mutta lapsetonta, 50 naimatonta sekä 8 alaikäistä. 10 on kotosin Turun ulkopuolelta.

— **Tuomarit.** Koska Maskun tuomiokunnan tuomari, howioikeudenassess. J. Pesonen edelleen on apujäsenenä Turun howioikeudessa, on howioikeus wiime jouluk. 31 p. määrännyt howioikeudenauskultantin G. A. Plathinin hoitamaan tuomarinwirkaa sanotussa tuomiokunnassa tämän tammik. alusta toistaiseksi, ei kuitenkaan yli kolmen kuukauden ajan.

— **Raantalin waltuuston** puheenjohtajaksi walittiin toissapäiwänä kaupp. Atte Franck ja warapuheenjohtajaksi opett. O. Termo sekä kirjuriksi kaupunginwiskaali A. Mennander.

— **Kuolleita.** Kirkkohaaronrouwa Ida Gustawa Blom, o. s. Bodin, kuoli w. k. 31 p:nä Rymättylän pappilassa

— **Ulwilan y. m. kuntain palowakuutusyhtiön** johtokunnan kokouksessa wiime lauantaina wastaanotettiin uusia wakuutuksia noin 173,000 mkan arwosta. — Kans.

Huomautuksia lehtemme tilaajille ja ilmoittajille.

Lisäksi lehtemme wiime numerossa olleisiin huomautuksiin pyydämme suosiollista huomiota seuraawille seikoille:

Turun Sanomain **konttori** on jo tästä päiwästä alkaen muutettuna samaan huoneustoon, johon lehden toimisto jo ennemmin on ollut sijoitettuna, nimittäin Kauppiaskatu 1 (sisäänkäytäwä Rantakadulta). Ja pidetään konttori awoinna kello 8:sta aamulla kello 7:ään illalla. Puhelin N:o 374.

Mitä lehtemme tilaamiseen postin kautta tulee, ei tämä seikka wielätään näy järjestyneen tyydyttäwällä tawalla. Huomisessa numerossa luulemme kuitenkin jo woiwamme ilmoittaa asian lopullisesta järjestymisestä.

Uutisia muualta kotimaasta.

— **Lisätyn piiritoimiston waali Helsingissä.** Senaatti jätti, kuten tunnettu, päätöksellä wiime joulukuun 22 päiwältä huomioon ottamatta Helsingin maistraatin puheenjohtajan ja jäsenten walituksen läänin hallituksen siitä määräyksestä että maistraatin olisi, tuhannen markan sakon uhalla puheenjohtajalle ja wiidensadan markan sakon uhalla jäsenille, kutkuttawa saman kuun 29 päiwäksi koolle raastuwankokous kolmen jäsenen walitsemista warten lisättyyn piiritoimistoon wuodeksi 1905. Nyttemmin on Uudenmaan läänin kuwernööri langettanut maistraatin puheenjohtajan ja jäsenet noihin sakkoihin sekä samalla määrännyt maistraatin 3,000 markan sakon uhalla puheenjohtajalle ja 1,500 markan sakon haastolla jäsenille, kuulutamaan raastuwankokous kysymyksessä olewaa tarkotusta warten wiimeistään tämän kuun 24 päiwäksi.

— **Kunnan rästienylöskanto tietymättömissä.** Wiipurin pitäjän kunnallislautakunta ei ole wieläkään saanut lopullista tiliä wuoden 1902 maksamattomain kunnalliswerorästien ulosotosta eikä rästiluetteloja takasin, waikka niiden rästiluettelot owat lähetetyt wuoden edellisestä puoliskolta elokuun 26 p:nä ja jälkimäiseltä puoliskolta joulukuun 3 p:nä 1903 Rannan kihlakunnan ruunuwoudille, joka on ilmottanut ne lähetetyksi Wiipurin läänin kuwernöörin wirastoon ulosottoa warten. Werorästien yhteenlaskettu summa tekee 50,440 mk. 65 p. Tämän johdosta tulee kunnallislautakunnan esimies A. Kilpiäinen pyytämään prokuraattorin toimenpidettä siihen suuntaan, että asianomaiset welwotettaisiin pikimmiten tekemään tilin puheenaolewain werorästien ylöskannosta sekä korwaamaan kunnalle koituneen wahingon siitä, ettei waroja aikoinaan ole woitu kunnan asioihin käyttää.

— **Kuollut.** W. k. 30 p:nä kuoli Helsingissä merikapteeni Lars Törnroth 36 wuoden ikäisenä. Wainaja suoritti ylioppilastutkinnon 1889 ja kirjottautui Länsisuomalaiseen osakuntaan. T. ei kuitenkaan antautunut lukualalle, waan lähti merille. Perämiestutkinnon suoritti hän Turun merikoulussa 1895, ja ohjasi senjälkeen korppoolaista kuunaria Gallus senjälkeenkin kuin hän 1899 suoritti merikapteenin tutkinnon. Lyhemmän aikaa ohjasi T. wielä uuskaupunkilaisia Regulushöyrylaiwaa ja Ymer-parkkilaiwaa, kunnes 1903 antautui luotsilaitoksen palwelukseen. Joulukuussa samana wuonna nimitettiin T. luotsilaiwa Nahkiaisen perämieheksi, mutta ennenkuin ehti tähän toimeen ryhtyä, otettiin hän Pohjanlahdella suoritettawien merenmittaustöiden johtajaksi. — Hbl.

Pikku uutisia ja pakinoita.

— **Senaattori August Rybergh,** joka w. k 30 p:nä walittiin Helsingin kaupungin waltiopäiwäedustajaksi porwarissäätyyn, saapui t. k. 1 p:nä höyrylaiwa Wellamolla Tukholmasta Hankoon. Maistraatin antama waltiopäiwämieswaltakirja lähetettiin Helsingistä Hankoon, ja antoi sen senaattori Rybergille konsuli Karl Korsman sanotussa höyrylaiwassa. Senaattori R. ei kumminkaan heti saanut mennä laiwasta maalle, waan täytyi hänen wiipyä Wellamossa siksi kunnes tarkastawat santarmit oliwat telefoonilla Helsingistä pyytäneet toimintaohjeita ja saaneet määräyksen laskea hänet maihin.

Kun Wellamon tulo Hankoon oli myöhästynyt niin paljon, etteiwät matkustajat ehtineet t. k. 1 p:nä Helsinkiin lähtewään junaan, saapui senaattori Rybergh wasta eilen klo 1,30 i.p. Helsinkiin.

— **New-Yorkin suomalainen hienosto.** Aino Acktén esiintymisestä New-Yorkissa kirjoittaa Amerikan Kaiun krönikassa Rannanjärwen Jukka (Seweri Nyman) m. m. seuraawaa:

„Siirtyäkseni nyt kerran Amerikan arkipäiwäisestä markkinamelusta runouden ja taiteen pyhälle Parnassolle, wien lukijan New-Yorkin suureen oopperaan Tannhäuser näytäntöä katsomaan.

Mitä minä nyt oikeastaan kööreistä ja orkestereista, mitä minä Benuksista, baleteista ja bakkanaaleista — minä tahdon tällä kertaa nähdä wain yhden henkilön, hienomman ja wienomman kuin kaikki muut, kuulla wain yhtä säweltä, heläjäwämpää kuin toiset, tuntea tuulahduksen tuhansien penikulmien takaa, sinisien järwien rannoilta, hiljaa humisewien metsien helmoista.

Tahdon nähdä ja näyttää Aino Acktén Elisabethin, joka on walkoisempi kuin miljonääriloosheen pönäkät, puuteroidut olkapäät, hehkeämpi kuin heidän silkkinsä ja kirkkaampi kuin heidän paksut timanttiwaljaansa. Tahdon amerikalaisen rahaymmärryksen edessä näyttää hengen ja taiteen intelligenssin, jo nuoruuden kukassaan werhottuna maailmanmaineen jalokiwikoristuksilla.

„Ja silloin kun minä kuulen hänen äänensä puhtaana ja hopeaisena kuin Suomen kewään taiwaan walahtelewan — äänen, joka ei ole särkynyt, waikka hänen pieni, kaukainen kansansa on särkymässä, ja kun minä samalla wertaan kultaan puetun Amerikan intiaani-taidemuotoja ylimalkaan, johtuu sielläni mieleeni Frödingin wärssy, joka suomeksi kuuluisi seuraawaan tapaan:

„Sillä ronnu on ronnua ja nuuska on nuuskaa, waikkakin kultaisissa rasioissa. Mutta särkyneenkin maljan ruusut owat aina — ruusuja!“ —

Tehdäkseni nyt, maan tawan mukaan, selkoa huomatuimpien katsojain leningeistä, jotka rakastettawalla läsnäololla sanansa näytäntöä kunnioittiwat — ja kun Aino Acktén erinomaisen ystäwällisesti oli tarjonnut meille loosheen oopperan parhailta paikoilta wapaasti käytettäwäksi — mainitsen, että boxissa n:o 44 toisella riwillä nähtiin mrs Erkko, miss Pulkkinen, miss Akerstén ja tietysti mrs Rannanjärwi. Mrs E. oli puettuna täysinmustaan silkkiin a la Mouche, jota kaulan puolella reunusti 8 tuuman lewyinen ihastuttawa pitsi mustia paljetteja. Miss Pulkkisella oli lumiwalkoinen teraco-leninki 2 jalkaa pitkällä laahustimella. Hänellä oli kaulassa joutsenenuntuwista tehty röyhelys, ylhäältä kiinnitetty kimaltelewalla helmisoljella a la Cohinoor. Miss Akerstènillä oli keltaisella harsopeitteellä warustettu täyspitkä prinsessahame, wyötetty paksulla helminauhalla, josta riippui norsunluinen, turkooseilla koristettu wiuhka. Mrs Rannanjärwi oli puettu taiwaansiniseen wenetsialaiseen silkkileninkiin, joka leuwan alta oli 3 1/2 tuumaa dekolteerattu. Rinnassa hänellä oli tuuman lewyinen wiheriä mosaiikkikoristus, jossa brasilialaisissa timanteissa kimalteli sana: „Jukalta“.

Boxissa n:o 45 nähtiin miss Vanderbilt — — J. n. e“.

— **Hopeahäitään** wiettäwät tänään tammik. 4 p:nä Porissa Turun ent. lääninsihteeri A. W. Rydman ja puolisonsa, o. s. Munck.

Kirjallisuutta ja Taidetta.

— **Kolmas kansan-simfoniakonsertti** pidettiin eilen hra kapellimestari J. Eibenschützin johdolla lyseon juhlasalissa. Kovin wähän oli siinä wäkeä, korkeintaan 80 henkeä.

Mikähän todella lie syynä siihen, ettei yleisö näihin kansantajuisiin halpahintaisiin simfoniakonsertteihin pane suurempaa arwoa? Niissähän kuitenkin tarjotaan todella hienoa soitantoa. Ken on soitannollinen ja wähänkään tahtoo tutustua korkeampaan musiikkiin, laiminlyö todella hyän tilaisuuden 50 pennistä päästä osalliseksi korkeammasta taidenautinnosta. Toiwomme yleisön wastedes paremmin kuin tällä kertaa älyäwän oman etunsa ja miehissä sekä naisissa täyttäwän konserttisalin.

Konsertti alkoi arwokkaasti Wagnerin ylewän ihanalla kappaleella „Charfreitags zauber“. Seuraawa numero oli Tshaikowskyn suuremmoinen, toiwottoman raskasmielinen „Serénade melancolique“, jonka konserttimestari S. Collaer arwokkaasti tulkitsi täytelläällä soinnulla. Käsittely oli lämmin ja ehyt yksinpä tuossa hieman yksitoikkoisessa ja arkiluontoisessa keskiosassakin. Mozartin G-molli simfonia, joka kuuluu hänen kauniimpiin ja suosituimpiin luomiinsa, on täällä monasti esitetty, mutta uudestaankin yhtä mielellään kuultu. Tämän kuolemattoman mestariteoksen neljä osaa, surunwoittoinen, siro ja muodoltaan ehyt allegro, soinnukas andante, rivakka menuetti hupaisuuksineen triossa ja wihdoin henkewä, remahtawa finaali on omiaan saattamaan ilmoille säweltäjän monilukuisat sukkelat ja nerokkaat aatteet. Sanomattakin on selwää, että orkesteri tapansa mukaan suoritti tehtäwänsä oiwallisesti. Wiritys moitteeton, wäritys niin hieno ja harkittu kuin woi odottaakin hywinharjoitetulta orkesteriltamme, joka tositaiteellisessa hengessä noudattaa yhtä suositun kuin taitawan johtajansa hienointakin wiittausta.

— **Teatteri.** Tänään esittää Ruotsalainen kansanteatteri (Folkteatern) uudelleen onnistuneen uudenwuodenpäiwän ohjelmansa, mikä warmaan tällläkin kerralla on saawa hywän huoneen. Ohjelmassa on hywin walittu uudenwuodenkuwaelma, ranskalainen huwinäytelmä „Herr domaren“ (Herra tuomari), joka hauskoine parisilaiselämän warjopuolia kuwaawine kohtauksineen hywin kykenee pitämään yleisön nauruhermot wireillä. Lopuksi on wiimepäiwäisten tapahtumain johdosta sommiteltuja uudenwuodenkuplettilauluja.

Ohjelman suoritus alkaa klo 1/2 8 i.p.

— **Kutsumuksen Turun taideyhdistyksen** kewätnäyttelyyn ensi maaliskuussa on taideyhdistyksen intendentti hra Victor Westerholm lähettänyt noin 150 taiteilijalle eri maissa.

— **Ida Aalberg** seurueinensa on äskettäin wieraillut Kööpenhaminassa, jossa joulun edellisinä päiwinä annettiin muutamia näytäntöjä. Arwostelijat, kuten Edward Brandes, professori Borschenius y.m., owat awomielisesti tunnustaneet esitysten etewyyden ja tunnustaneet taiteilijattaren nykyajan yhdeksi etewimmistä näytäntötaiteilijoista. Erittäinkin on Tschepoffin „Setä Wanja“ miellyttänyt Kööpenhaminan arwostelijoita, jotka owat ylistäneet tämän kappaleen sekä yhteisnäyttelemistä että muutakin esiintymistä. Ida Aalbergille on lausuttu kehotus, että hän saapuisi takasin Kööpenhaminaan, mutta sopiwampaan aikaan wuodesta, koska esitykset jouluwiikolla woiwat houkutella ainoastaan pienen määrän yleisöä puoleensa.

— **Kalewala unkarinkielellä.** Herra Béla Vikár'in Kalewalan unkarinnos, joka hänellä jo kauwan aikaa on ollut tekeillä, kuulun wihdoin walmistuneen ja ilmestyneen painosta, niinkuin Ferdinand Barnan w. 1871 toimittama Kalewalan unkarinnoskin, Unkarin tiedeakatemian kustannuksella. Jo julkaistuista näytteistä päättäen tulee hra Vikár'in käännös olemaan erittäin hywä, ehkäpä paras kaikista kansallisrunoelmamme käännöksistä.

Suomen taide ulkomaalla.

Tunnettu harras suomalaisuuden ystäwä, professori J. Szinnyei Budapestissa kirjoittaa, tiet. U. S., yksityisessä kirjeessä menneen kuun lopulta eräälle helsinkiläiselle tuttawalleen:

„Nuori kuwanweistäjänne Yrjö Liipola, joka on oleskellut täällä 1904 wuoden alusta asti, on kunnostanut itsekin sillä weistokuwateoksellaan, joka on taidenäyttelyssämme näytteille pantuna. Se on ainoa ulkomaalaisen tekema tässä kotimaisten taiteilijain näyttelyssä, johon se otettiin sillä perusteella, että suomalaiset owat unkarilaisten heimolaisia. Olet kai Vasárnapi Ujság'issa nähnyt sen kuwan, joka ei kuitenkaan anna täydellistä käsitystä tästä mahtawasta teoksesta. Ikäwää waan, että päällekirjotuksesta — A wedök (Puolustajat) — täkäläinen yleisö ei woi arwata, mitä teos oikeastaan kuwaa. Mutta siitä huolimatta se miellyttää yleisöä suuresti. Eräs ystäwäni wäitti, että se on etewin taideteos koko näyttelyssä. Opetusasiain ministeri Berzeviczy antoi esittää itselleen Liipolan ja hänet olisi esitetty kuninkaallekin, kun tämä käwi näyttelyssä, mutta Liipola ei silloin ollut saapuwilla. Taideasiain esittelijä opetusasiain-ministeriössä kehotti häntä hakemaan waltioapua, wieläpä itse kirjoitti hänelle pyyntökirjan kaawankin, ja hänelle onkin luwattu apua, joka tosin on pieni (500 kruunua), mutta sentään jotakin. Waimoni on koettanut hankkia hänelle jotakin tilausta. Olisi kuitenkin suotawaa, että Liipola saisi Suomestakin sen stipendin, jota hän on hakenut, tahi jotakin muuta kannatusta. Ehkä Taideyhdistyksenne woisi ostaa hänen kuwaweistoksensa „Puolustajat“. Se ei ole totta, mitä muutamat sanomalehdet owat kirjoittaneet, että hän muka t htoisi tulla Unkarin alamaiseksi.“

Mahdollisista säännöttömyyksistä lehden jakamisessa pyydetaän aina heti ilmoittamaan lehden konttoriin.

Kirjoitelmia eri aloilta.

Uusi yritys tapaturmavakuutuksen alalla.

H. S:ssa kirjoitti joku aika sitten nimimerkki H. H.

Äskettäin oli eräs keskinäisistä tapaturmawakuutusyhtiöistämme, Turun Työwäen-Tapaturmawakuutusyhtiö, yleisölle jakamissaan kiertokirjeissä ilmottanut ryhtyneensä myöntämään yksityisiä henkilötapaturmawakuutuksia ja wapaehtoisia ryhmäwakuutuksia. Mainittu yhtiö on sitten wuoden 1898 harjottanut tapaturmawakuutusliikettä myöntäen tähän saakka kuitenkin ainoastaan laissa määrättyä wakuutusta ohimenewän ja pitkäaikaisen inwaliditeetin sekä kuoleman waralta. Keskinäisistä tapaturmawakuutusyhtiöistämme on Turun Työwäenyhtiö ollut lähinnä suurin ja oli sen wakuutuskanta w. 1903 lopussa 15,811 työntekijää. Yhtiö on oikeutettu taksottamalla täyttämään sen mitä mahdollisesti puuttuu wuoden tulojen ja menojen yhteenkäymiseksi, mutta tähän saakka ei ole mitään taksotusta tarwittu tehdä, waan on yhtiö päinwastoin woinut panna joka wuoden ylijäämänsä n. k. wakuutusmaksujärjestelyrahastoon, mikä w. 1903 lopussa nousi yli 57,000 mk:an.

Turun Tapaturmawakuutusyhtiö, joka nyt astuu toimimaan keskinäisyyden edustajana henkilötapatnrmawakuutuksen alalla, on tätä warten muodostanut erityisen B-osaston, jota pidetään täydelleen erotettuna yhtiön pakollisista wakuutuksista. Henkilöwakuutuksessa kantaa yhtiö samoja wakuutusmaksuja kuin osakeyhtiötkin. B-osaston wuosiwoitto jaetaan wakuutetuille suhteellisesti kunkin wuosimaksuun, joten wakuutetut siis saawat woitto-osinkoina takaisin sen mitä owat maksaneet enemmän kuin mitä wuoden menoihin ja tarpeellisiin waraamisiin on tarwittu. B-osastolla on taksottamisoikeus jäseniinsä nähden mahdollisen tappion syntyessä, mutta taksottamiseen tuskin tarwinnee ryhtyä siksi että wakuutusmaksut owat täysin riittäwät. Omalla wastuullaan ei yhtiö kuitenkaan toistaiseksi ja kunnes wakuutuskanta on tarpeellisesti kaswanut, pidä muuta kuin 5,000 mk. yhdelle hengelle. Tätä määrää suuremmat wakuutussummat jälleenwakuuttaa yhtiö eräässä ulkomaisessa tapaturmawakuutuslaitoksessa, jonka kanssa yhtiö on laatinut jälleenwakuutussopimuksen.

Wakuutus käsittää ruumiinwammat, jotka aiheutuwat wakuutetun tahtomatta häntä kohtaawasta ulkonaisesta wäkiwallasta. Korwauksena suoritetaan: kuolemantapauksen sattuessa koko wakuutussumma; täydellisessä inwaliditeettitapauksessa wuotuista elinkorkoa 65 mk. kultakin tuhannelta markalta wakuutussummaa osittaisessa inwaliditeettitapauksessa niin suuri osa yllämainitusta elinkorosta kuin sattunut inwaliditeetti on täys'inwaliditeetista: päiwäpalkkana 50 penniä kultakin tuhannelta markalta wakuutussummaa 6:sta päiwästä tapaturman satuttua 180 p:ään, minkä jälkeen elinkorkoa aletaan suorittaa.

Wuotuinen wakuutusmaksu tuhannelta waihtelee eri wastuuluokissa 2 mkasta 5: 50 mkaan.

Ainoastaan kuolemantapauksen ja inwaliditeetin waralta on wakuutusmaksu alimmassa wastuuluokassa mk. 1: 87 tuhannelta. Inwaliditeetin ja ohimenewän wamman waralta on wakuutusmaksu mk. 1: 38 tuhannelta mainitussa wakuutusluokassa ja joko kuolemantapauksen tai inwaliditeetin waralta mk. 1: 25 tuhannelta.

Paikkakunnalla, missä lääkäriä ei ole, on alin wakuutusmaksu 3 mk. tuhannelta.

Jos wakuutus ohimenewästä wammasta käsittää korwauksen lääkärin hoidosta ja muista kuluista wamman parantamiseksi, korotetaan wakuutusmaksu 50 pennillä tuhannelta wuodessa. Waknutussumman tulee tässä tapauksessa kuitenkin olla wähintään 5,000 mk.

Wakuutusmaksuja saa suorittaa joko koko tai puolinwuosin tai suoritetaan ne myöskin kerrassaan useammalta eri wuodelta. Puoli-wuosittain maksettaessa korotetaan maksu 7 %:lla ja kerrassaan maksettaessa saadaan nauttia määrättyä alennusta.

Turun Työwäen-tapaturmawakuutusyhtiön wakuutusehdot poikkeawat parissa wakuutetuille hywin tärkeässä kohdassa tapaturmawakuutusosakeyhtiöiden wakuutusehdoista.

Nämä säätäwät nimittäin wakuutusehdoissaan, että jos wakuutettu wakuutusaikana muuttaa ammattia, käsityötä tahi tawallista työtointansa, lakkaa yhtiön wastuunalaisuus wakuutuksesta, ellei yhtiön kanssa ole toista sopimusta tehty. Turun-yhtiön wakuutusehdoissa taasen sanotaan, että jos wastuu lisääntyy wakuutuksen aikana, on se ainoastaan siinä tapauksessa mitätön, ettei sitä woida sowittaa woimassa olewan tariffin yhteenkään wastuuluokkaan. Jos näin taasen woidaan tehdä, wähennetään ainoastaan wastuusumma siksi määräksi, joka wastaa suoritettua wakuutusmaksua.

Elinkoron suuruus määrätään Turun-yhtiön wakuutusehtojen mukaan suhteellisesti inwaliditeetin suuruuteen. Osakeyhtiöt sitä wastoin eiwät wakuutusehdoissaan puhu muunlaisista kun koko-, puoli- ja kolmannes tai siitä pienemmistä elinkoroista. Niin muodoin alkaa asteettainen wäheneminen wasta 1/3 elinkorosta alaspäin osakeyhtiöissä, mutta Turun-yhtiössä jo koko elinkorosta alkaen. Kun kerran inwaliditeetin suuruus woi olla 80, 75, 60 j. n. e. prosenttia koko eli 100 %:iin inwaliditeetista, ei sninkaan ole sama, jos saa 80/100, 3/4 tai 60/100 koko elinkorosta waiko ainoastaan 1/2. Erotus woi, suurista wakuutussummista kun on kysymys, tulla hywinkin melkoiseksi.

Sitäpaitsi sisältäwät Turun-yhtiön wakuutus-ehdot muutamia pienempiä poikkeuksia wakuutettujen eduksi.

Turun Työwäen-tapaturmawakuutusyhtiö tulee arwatenkin saawuttamaan lukäisaa liittymistä osakseen henkilötapaturmawakuutusta haluawassa yleisössämme. Kuten Suomi-yhtiö henkiwakuutusalalla, yhdistää Turun-yhtiö tapaturmawakuutusalalla osakeyhtiön wahwan puolen: määrätty, edeltäkäsin maksettawat wakuutusmaksut keskinäisen yhtiön etuihin: woiton jakamiseen nähden wakuutetuille. Turun- yhtiöllä tosin on taksoitusoikeus, mutta sitä sen arwattawasti ei tarwitse käyttää, koska sen wakuutusmaksut, kuten jo ylempänä on huomautettu, owat samansuuruiset, kuin ne, jotka osakeyhtiössä owat näyttäneet hywin riittäwän. Takeena siihen että ylijäämää tulee syntymään, on se säästäwäisyys, millä yhtiötä tähän saakka on hoidettu sekä yhtiön johdon jo saawuttama kokemus. Lisäksi on huomattawa, että B-osasto saa hywäkseen käyttää yhtiön jo walmista järjestystä, joten siis perustamiskustannuksetkaan eiwät woine nousta aiwan korkealle. Että yhtiö muutoinkin kaiken tawoin tulee pitämään huolta wakuutettujensa eduista, sitä osottawat jo ne mnutokset, mitkä yhtiö on tähän saakka noudatetuissa kylläkin ankaroissa tapaturmawakuutusehdoissa toimeenpannut.

Tuoreimmat tiedot

Helsingfors'in merionnettomuus.

Eilen päiwällä sähkötti Protectorin päällikkö, kapteeni Kari Rosalan kylästä Hiittisissä Daalintehtaalle wahwistaen todeksi, että Protectorin miehistö paitsi niitä neljää, jotka kaiwattiin kun Helsingfors jätettiin, on saatettu turwallisuuteen Hiittisissä. Kapteeni Kari merkitsi wielä, että Protector oli wettä täynnä ja pyysi lähettämään weneitä etsimään neljää kaiwattua henkilöä miehistöstä. Pelastuslaiwa Assistans lähti eilen a. p. Hangosta yrittämään onnettomuuspaikalle, mutta ei ollut todennäköisesti wielä illalla palannut.

— **Senaattiin takasin lähetettyjä asioita.** Joku aika sitten oli senaatti ehdottanut waltioapua Helsingin, Turun ja Porwoon kolmelle yksityiskoululle sekä professori Engströmin yksityissairaalalle w:teen 1910:teen saakka.

Nyttemmin on kuitenkin kenraalikuwernööri lähettänyt sanotut kirjelmät takasin senaattiin huomautuksella, että asiat owat uudestaan otettawat käsiteltäwiksi, koska Hänen Majesteettinsa armollisen määräyksen mukaan w:lta 1901 sellaisia määrärahoja saa myöntää ainoastaan yhdeksi rahainhoitokaudeksi kerrallaan.

☛ *Kirjeenvaihtajat!*

*Muistakaa aina kirjoittaa etenkin **nimet ja numerot** selvästi. Kirjoittakaa mieluimmin ainoastaan toiselle puolelle paperikaistaletta!*

Venäjältä.

Armollisen määräyksen toimeenpaneminen.

Pietarista, tammik. 2 p:nä. Jouluk. 27 p:nä piti ministerikomitea ensimäisen kokouksensa Armollisen määräyksen johdosta. Toisessa kokouksessa, joka pidetään huomenna, käsitellään julistuksen ensimäistä kohtaa, joka koskee lain tarkkaa noudattamista. Joka kokouksen jälestä annetaan sanomalehdissä tietoja asioista, joita komitea on käsitellyt. Kokouksessa tehdyt pöytäkirjat julaistaan heti kun Hänen Majesteettinsa Keisari ne on hywäksynyt. Aijotaan saada työt sujumaan niin nopeasti kuin mahdollista.

Pietarista, tammik. 2 p:nä. Hallitsewa senaatti on käsitellyt Turkin alamaisen Apollonowin walitukset Ufan kuwernööriä, kenraali Sokolowskia wastaan laittomasta wangitsemisesta ja karkottamisesta. Senaaatti on harkinnut kuwernöörin toimet laittomiksi ja oikeuttanut Apollonowin hakemaan kuwernööriltä wahingonkorwausta työnansion menettämisestä ja matkakuluista.

— **Peruutettu määräys.** „Nowosti" mainitsee huhuna, että Pietarin kaupunginpäällikkö, kenraaliadjutantti Fullon on peruuttanut edeltäjänsä kenraaliadjutantti Clayhillsin määräyksen, jonka kautta poliisi sai oikeuden kutsua talonmiehiä (dwornikoita) awukseen niiden taloalueiden ulkopuolelta syntyneiden metelien tukahuttamista warten.

Sota.

Sähkösanomia.

Toinen Tyynenmeren laiwasto.

Pietari, tammik. 2 p:nä. T. S:lle sähkötetään toisesta Tyynenmeren laiwastosta:

Kulku Atlantin waltameren yli tapahtui kaikin puolin onnellisesti. Kun oli kuljettu Hywäntoiwon niemen ohi, kohtasi laiwastoa Intian waltamerellä wahwa länsimyrkky, joka nosti aallot 40 jalan korkeuteen. Panssarilaiwat osottautuiwat oiwallisiksi merilaiwoiksi eiwätkä kärsineet mitään wahinkoa. Miehistön asema oli kuitenkin waikea. Kaikki owat terweitä ja hywällä mielellä.

Port Arturin antautuminen.

Eilen päiwällä saimme seuraawat lähemmät Port Arturin antautumista koskewat sähkösanomat:

Berliini, tammik. 2 p:nä. (P.T.) Port Arturia koskewista neuwotteluista puhuessaan huomauttaa Lok. Anz., että yksi uuden ajan pöyristyttäwimpiä sotilasnäytelmiä on päättynyt. Sankarimaisesti puolustauduttuaan on Port Arturin, kun mitään puolustuskeinoja ei enää ollut jälellä, ollut pakko luopua wastarinnasta. Antautumisehdot owat toistaiseksi tuntemattomat.

Wiime tapahtumista on Berl. Tgbl. Tokiosta saanut seuraawat erikoistiedot: Walloittamalla Erlungshanin linnan saartiwat japanilaiset linnoituksen pohjoisen rintaman. Laskettuaan senjälkeen miinoja Tungshushanin linnan alle muuttiwat he molemmat linnat raunioiksi. Kahden toisiaan lyhyen ajan kuluttua seuranneen räjähdyksen kautta sortui rintawarustus ja juoksuhaudat täyttyiwät, jolloin sadottain urhoollisia puolustajia hautaantui raunioiden alle. Samaan aikaan walloitettiin länsirintamalla korkeimmat kohdat eteläisellä 203-metrin kukkulalla, jonka kautta waruswäen peräytyminen Liaoteshaniin käwi mahdottomaksi.

Berliini, tammik. 2 p:nä. (P.T.) Pörssissä ei Port Arturin kukistuminen ole tehnyt mitään waikutusta. Pikemmin ollaan taipuwaisia antamaan tapaukselle suotuisa merkitys, koska toiwotaan, että Port Arturin sankarillisen wastustuksen jälkeen toiweet rauhallisesta lopusta owat lisääntyneet.

Tshifu, tammik. 3 p:nä. K:lo 11,45 a. p. (P. T.) Tänään aamulla saapuiwat tänne Pobjeda, Retwisan ja Cesarewitsh. Cesarewitshin höyrypursi oli lähtenyt eilen illalla.

Eilen k:lo 7,40 i. p. liehui wielä Wenäjän sotalippu Kultawuorella. Stössel neuwotteli japanilaisten kanssa linnoituksen luowuttamisehdoista.

Tshifu, tammik. 3 p:nä. K:lo 12,15 yöllä. (P. T.) Eilen illalla saapui seitsemän japanilaista torpedowenettä satamaan. Kun wenäläiset torpedoweneet jo oliwat luopuneet warustuksistaan, lähestyi kolme japanilaista torpedowenettä niitä, mutta kun ne eiwät woineet huomata tulia eikä miehistöä, palasiwat ne muiden luo. Senjälkeen ankkuroiwat kaikki seitsemän japanilaista torpedowenettä satamassa 200 metrin päähän toisistaan ja oliwat tässä asemassa koko yön ja aamun. Meidän höyrypurtemme oliwat Port Arturista huomaamatta kulkeneet japanilaisten torpedoweneiden ohi. Tätä nykyä on satamassa neljä wihollista torpedowenettä. Muut owat lähteneet Port Arturiin.

Tshifu, tammik. 3 p:nä. K:lo 12,20 yöllä. (P. T.) Maanantaita wastaisena yönä alettiin räjähyttää ilmaanlinnoitus linnoituksen jälkeen. Eilen jatkoi waruswäki wenäläisten laiwojen räjähyttämistä ilmaan. Sewastopol wietiin merelle, missä se räjähytettiin. Satamassa häwitetyt laiwat palawat wielä. — Kerrotaan, että Stössel on ryhtynyt neuwotteluihin linnoituksen luowuttamisesta, koska linnoituksessa on puhjennut kerpukki ja lawantauti, jotka on aiheuttanut wihannekisien ja lihasäilykkeiden puute.

Tokio, tammik. 2 p:nä. (P. T.) Molemmilta puolin antautumisehtoja määräämään walitut waliomiehet kokoontuiwat tänään klo 1 i. p. ja määrättiin silloin, että wenäläiset upseerit saawat pitää aseensa ja tulewat heti kun linnoitus on luowutettu kunniasanalla laskettawiksi wapauteen.

Senjälkeen keskusteltiin kysymyksestä, annetaanko waruswäelle lupa palata Wenäjälle tai oleskella jossakin muussa paikassa sodan loppuun. (Central News.)

Lontoo, tammik. 2 p:nä. (P. T.) Japanin lähetystö ilmoittaa wirallisesti, että neuwottelut Port Arturin antautumisesta päättyiwät tänään k:lo 4 i. p. Ehdot owat hywäksytyt. Erikoistietoja puuttuu.

Pietari, tammik. 3 p:nä. (P.T.) Kenraaliadjutantti Stösseliltä on saapunut seuraawa alamainen jouluk. 28 p:nä lähetetty sähkösanoma:

Linnoituksen asema alkaa käydä hywin waikeaksi. Meidän pahimmat wihollisemme owat kerpukki, joka suoraan sanoen kaataa miehiä kuin heinää ja 11 tuuman pommit, joita wastaan ei ole mitään suojaa. Melkein joka miestä on kerpukki kohdannut. Kaikkia tarjona olewia keinoja kerpukkia wastaan on käytetty, mutta se edistyy. Alituinen alallaan oleminen, wihollisen lakkaamaton tuli 11 tuuman tykeillä, mahdottomuus wastata tuleen ampumatawarain puuttuessa, kerpukki ja suuri mieshukka upseerien keskuudessa — kaikki nämä waikeuttawat joka päiwä puolustusta.

Tappionumerot ylipäällystön keskuudessa owat todistuksena kärsimistämme tawattoman suurista tappioista. 10 kenraalista on 2 kaatunut nimittäin Kondratjenko ja Iserpitskij, kenraali Ramatowskij on kuollut, kaksi on haawottunut, nimittäin minä ja kenraali Nadein, jota paitsi kenraali Garbatowskij on saanut ruhjewammoja — 9:stä rykmentin päälliköstä on kaksi kaatunut, nimittäin ewerstit, ruhtinas Metschabeli ja Naumenko, kaksi nimittäin Dunin ja Glagoleff owat haawoistaan kuolleet, neljä on haawottunut nimittäin Gandurin, Sawitsky, Grjasnoff ja Freijekoff, ewersti Bulawsoff on kaatunut, haawoittuneet owat ewerstiluutnantti Pokrowskij, kasakkasotnian päällikkö] Kontsewitsh ja kenttätykistön upseeri Wirmann, 8:sta kenttäpatterin komentajasta on ewersti Petroff kaatunut, haawottuneet owat ewerstiluutnantit Laparoff, Romanowskij ja Dobroff sekä kapteeni Berdit. Ruhjewammoja owat saaneet ewerstiluutnantti Tablukoff ja 57 mm patterin komentaja kapteeni Petrenko. Muista esikuntaupseereista on hirweän suuri prosentti kaatunut, kuollut tai useamman kerran haawottunut. Monta komppaniaa komentawat warawänrikit. Kuhunkin komppaniaan kuuluu keskimäärin korkeintaan 60 miestä.

T. k. 18 p:n jälkeen eiwät japanilaiset uskalla ryhtyä hyökkäyksiin. Eilen räjäyttiwät he miinan linnoituksen n:o 5 alla. Noin 20 hurjapäätä japanilaista hyppäsi wallille mutta hakattiin he maahan pistimillä ja pienillä pommeilla.

Kuitenkin ampuwat japanilaiset yöt päiwät 11 tuuman tykeillä erittäinkin sairaalaa wastaan hywin tietäen että kaikki meidän haawottuneet owat sankaria ja ensimäisessä mahdollisessa tilaisuudessa täyttäwät taas puolustajien riwit.

Sairaita ja haawottuneita on sairaaloissa noin 14,000 ja niitä karttuu joka päiwä lisää noin 300 miestä

Eilen kello 9—10 wälillä aamulla räjäyttiwät japanilaiset linnoituksen n:o 3 rintawarustuksen ilmaan, jonka jälkeen he ryhtyiwät ankaraan pommitukseen erittäinkin linnotusta n:o 3 wastaan. K:lo 1 päiwällä tekiwät he hyökkäyksen rintawarustusta wastaan. Kaksi hyökkäystä torjuttiin, mutta japanilaiset miehittiwät miinakuopan ja alkoiwat juosta yli haudan. K:lo 5 aikaan walloittiwat he rintawarustuksen ja hämärän tullen tunkeutuiwat he 2 pataljonalla linnoituksen sisäosaan. Japanilaiset asettiwat kuularuiskuja warustusten käytäwien eteen, joten eiwät puolustajat woineet hyökätä ulos, jonka wuoksi linnoitus jäi japanilaisten käsiin. Meidän tappiomme oliwat tuntuwat etenkin upseerien keskuudessa. Linnawäen onnistui pelastua erään ikkunan kautta.

Tämän linnoituksen walloitettuaan wallitsewat japanilaiset linnoituksen koko koillista rintamaa. Me woimme puolustautua ainoastaan muutamia päiwiä, sillä ei meillä ole juuri ollenkaan ampumatawaroita. Minä ryhdyn toimenpiteisiin werilöylyjen estämiseksi kaduilla.

Kerpukki raiwoo kowin linnawäen keskuudessa. Aseissa on nyt 10,000 miestä ja kaikki sairaat. — Kenraalit Fock ja Nikitin owat todellisia sankareita ja uskollisia apulaisia.

Pietari, tammik. 3 p:nä (P. T.) Konsuli Tiedeman sähköttää Tshifusta Hänen Majesteetilleen Keisarille tammik. 2 p:nä: Tänne on saapunut torpedolaiwat Wlasnyj, Serwityj ja Skoryj tuoden tiedon että Port Arturin antautuminen on tapahtunut tänään.

Lontoo, tammik. 3 p:nä (P. T.) Erityiset englantilaiset meriasiain tuntijat owat lausuneet ajatuksensa Port Arturin antautumisen johdosta. Amiraali Seymor, joka johti liittoutuneitten joukkoja sodassa Pekingiä wastaan 1900, lausuu, että Stösselin puolustus on tuottanut hänelle ja hänen joukoilleen yli-inhimillistä kunniaa.

Muuan amerikkalainen ammattimies lausuu, että Wenäjän sotatoimilla tähän asti on ollut epäedullinen waikutus yrittäessään päästä Port Arturin awuksi. Nyt woi Wenäjä käyttää joukkojaan suuremmalla edulla.

Daily Chronicle julkaisee seuraawan lordi Robertin lausunnon: „Stösselin puolustus oli erinomainen ja ansaitsee maailman ihmettelyn."

Wolseley lausuu: „Kunnia Stösselin loistawalle urhoollisuudelle!" „Kunnia wenäläisten urhoollisuudelle ja japanilaisten rohkeudelle!" Kenraali Baden-Powell sanoo: „Stössel on antautunut kunniallisesti loistawan puolustuksen jälkeen."

Berlin, tammik. 2 p:nä (P. T.). Kenraali Bogislawsky lausuu: „Kunnia sille sankarille, joka epäedullisissa oloissa urhoollisen kuolemaa halweksiwan wihollisen kanssa on tehnyt sen mikä menee inhimillisen kywyn yli. Stösselin nimi tulee luettawaksi suurimpien joukkoon sotahistoriassa.

Nordd. Allg. Ztg katsoo, että Port Arturin puolustus kuuluu loistawimpiin urostöihin maailman historiassa.

Lontoo, tammik. 3 p:nä (P. T.) Port Arturin kukistumisen johdosta lausuu Daily News: yksi merkillisimpiä piirityksiä on loppunut. Port Artur on kukistunut puolustuksen jälkeen jonka tulee saada kunniasija inhimillisen urhoollisuuden aikakirjoissa.

Times lausuu: „Puuttuu sanoja Stösselin kiitoksen tulkitsemiseksi. Hän on todistanut wenäläisen urhoollisuuden.

Lontoo, tammik. 3 p:nä (P. T.) Daily Mailille sähkötetään Port Arturista: Wiisi päiwää peräkkäin owat japanilaiset rynnänneet linnoituksia wastaan. 31 p:nä yöllä uudistettiin hyökkäys hämmästyttäwällä ankaruudella itäistä rintamaa wastaan. Räjähdys häwitti N-linnoituksen siwun. Japanin jalkawäki murtautui linnoitukseen peitetyn käytäwän kautta. Taistelua jatkui koko yön.

Päiwän koittaessa tammik. 1 p:nä walloittiwat japanilaiset asemat Paulunshanilla ja woiwat estämättä ampua kaupunkia. Wenäläisten haltuun jäiwät ainoastaan heikot, wäliaikaiset linnoitukset.

Aamusta alkaen hyökkäsi japanilaisen armeijan keskustan wasen siipi Wantain kimppuun, mutta onnistuiwat walloittamaan sen wasta klo 3,35 j. p. p. Tammik. 1 p. räjähti Kinkishanin linnoitus ilmaan. Wenäläiset alottiwat wahwan kiwääritulen, joka pian taukosi. Japanilaiset tiedustelijat keksiwät, että wenäläiset jättiwät asemansa. Heikko tuli osotti että linnawäeltä puuttui ampumawaroja. Wenäläiset alkoiwat sitte räjäyttää laiwansa ilmaan.

Tshifu, tammik. 3 p:nä. (P. T.) Tammik. 1 p. klo 4 i. p. lähetti kenraaliadjutantti Stössel linnoituksen esikuntaan komennetun wänrikki Maltshenkon mukana kirjeen Japanin armeijan komentajalle kenraali Nogille, missä hän tarjoutui antautumaan seuraawilla ehdoilla:

1:o että kaikki asekelpoiset miehet saisiwat wapaasti lähteä linnoituksesta ase kädessä sillä sitoumuksella etteiwät enää ota osaa nykyiseen sotaan.

2:o että haawottuneet sairaat ja toipuwat lähetettäisiin Wenäjälle aseinensa.

3:o yksityiset henkilöt, naiset, lapset ja ulkomaalaiset jättäisi Stössel japanilaisten hoitoon.

Kenraali Nogi on Dalnyssä. Tällä hetkellä on wihollisella jo ehkä linnoitus hallussaan.

Berlin, tammik. 3 p. (P. T.) Wiimeisten tietojen mukaan allekirjoitettiin sopimus linnoituksen antautumisesta eilen k:lo 4,30 i. p. Japanilaiset owat osottaneet Port Arturin puolustajille suuriuta kunnioitusta.

Itämeren laiwasto.

„Daily Chronicle" kertoo amiraali Roshestwenskin aikowan laiwastoineen kiertää päämaaliinsa Australian ympäri wälttääksensä kapeissa salmissa epämieluista yhteentörmäystä japanilaisten laiwain kanssa. „Standard" puolestaan kertoo Madagaskarista Odessaan saapuneista huolestuttawista huhuista, että muka purjehduksen aikana useissa laiwoissa olisi käynyt ilmi suuria puutteellisuuksia. Lehti wakuuttaa, että tehtaat, missä mainitut laiwat owat warustetut, owat kieltäytyneet wastaamasta niiden taistelukuntoisuudesta katsoen siihen lyhyeen aikaan, jonka kuluessa ne oliwat warustettawat.

„Berliner Lokal Anzeiger" on laskenut että Itämeren laiwasto kulkiessaan samalla nopeudella kuin tähän asti, ei woi saapua perille ennen ensi maaliskuun loppua. („Nowosti").

TURUN KIRJANPITO-TOIMISTON
käytännölliset kurssit kauppa- ja konttoriapulaisille, pikkukauppiaille sekä yksityistarvetta varten.
Kirjanpito useiden käytännöllisten ja aikaa säästävien järjestelmien mukaan joko vähittäis- tahi tukkukauppaa varten sovellettuna yksityis-, yhtiö- tai osuusliikkeisiin. *Kurssimaksu 25 markasta* ylöspäin.
Kauppakirjeenvaihto joko suomeksi tai ruotsiksi. Hinta 25 mkasta ylöspäin.
Konttokuranttioppi: Kurssimaksu Smk 15:—.
Vekselioppi pääpiirteissään Smk 10:—.
Pikalaskento pääpiirteissään, sopimuksen mukaan 50 p:iä tunnilta.
Huolellinen opetus! Oppilaita suositetaan!
Heikki Liipola.
TURKU, Aurakatu 3. Telef. 3 41.
Toimisto avoinna klo 9—2 päiv. ja 4—7 illalla.
Kurssi alkaa Tammik. 9 p:nä.

Paljastuksia Wenäjän laiwastossa.

Otsakkeella „Woiko enää waieta?" kertoo „Russ" äskeisessä numerossaan Wenäjän laiwaston tilasta seuraawaa:

Panssarilaiwa „Amiraali Senjawin" merikuntoisuutta koeteltaessa huomattiin laiwan tuntuwasti wuotawan poikkipuolin olewista wäliseinistä, niitenaulojen kohdalta ja liitospaikoista; kun wuoto oli jatkunut pitemmän aikaa ja wedenpinta laiwan sisällä kohonnut, taipuiwat molemmat wäliseinät siinä määrin, että pelättiin niiden murtuwan. Kun wesi pumputtiin pois, jäiwät seinät pullistuneeseen asentoonsa.

Ennen koetuksen alkua tarkastettiin laiwan wedenalaiset osat ja tehtiin hämmästyttäwä hawainto:

Neljäänkymmeneenneljään kohtaan oli jätetty niitosnaulat panematta ja kolmekymmentäyksi naulansijaa oli tukittu puutapeilla!

Puunauloja panssarilaiwoissa — sehän on ihmeellisintä, mitä koskaan on kuultu! Mutta meidän on aiwan mahdoton tietää, kuka wastaa tästä laiwarakennustaiteen uusimmasta keksinnöstä, joka johtaa mieleen wanhoja intendenttiaikoja, waikka kysymyksessä olewan laiwan rakentamisesta ei ole kulunut kuin seitsemän wuotta.

Kuinka tämmöistä on saattanut tapahtua ja ennen kaikkea kuinka tämmöisestä ei ole ollut sen wakawampia seurauksia kenellekään, sitä ei tawallinen lukija tietenkään käsitä. Mutta tämäntapaiset seikat welwottawat wenäläistä yhteiskuntaa ja Wenäjän sanomalehdistöä kaikin woimin korottamaan äänensä kaikkea tämmöistä turmelusta wastaan, joka ei ole wain sattumaa, waan on kehittynyt täydelliseksi systeemiksi ja uhkaa näin ollen tehdä arwottomiksi wastaisetkin laiwanrakennustyömme. Kysymys on laajaperäinen ja warsin tärkeä, koskapa tässä ei ole puhe mistään satunnaisesta epäonnistumisesta laiwanrakennuksessa.

Wielä hämmästyttäwämpi on toinen tapaus.

Kun w. 1894 Englannissa hukkui panssarilaiwa „Viktoria" ja sen 400 merimiestä sattumalta tapahtuneen yhteentörmäyksen johdosta koko laiwaston saapuwilla ollessa, niin koko maailma lausui paheksumisensa laiwanrakennusinsinöörejä wastaan. Määrättiin komitea tutkimaan asiaa ja se wäitti, etteiwät onnettomuuteen olleet syypäät aluksen rakentajat, waan sen päällikkö ja miehistö, jotka eiwät osanneet käyttää hywäkseen käytettäwissä olewia keinoja.

Toista mieltä oliwat tästä asiasta muiden maiden laiwanrakentajat ja merimiehet. He tutkiwat uponneen panssarilaiwan piirustuksia ja tuliwat lopulta siihen päätökseen, että onnettomuus johtui kokonaan suurista puutteellisuuksista laiwan rakennussuunnitelmassa, joten etewinkään päällikkö ei olisi woinut estää onnettomuutta tapahtumasta (laiwa kaatui nim. törmäyksen johdosta alassuin wieden siten koko miehistön mukanaan pohjaan).

Samaan tulokseen tuli myöskin eräs wenäläisen meriakademian professoreista, joka kokeella näytti tämän wäitteen oikeaksi. Hän rakensi pienen aluksen „Viktorian" piirustusten mukaan ja näytti toteen, että jos tämän mallinen alus saa wuodon, niin se aiwan silmänräpäyksessä kaatuu alassuin ja uppoaa, jolloin miehistön on mahdotonta pelastua.

Tutkiessaan samalla myöskin wenäläisten sotalaiwojen piirustuksia mainittu professori huomasi kauhukseen, että samoja ja wielä suurempia wirheellisyyksiä oli Petropawlowskin" rakennussuunnitelmassa. Tämän johdosta hän esitti asian teknilliselle meriasiain komitealle, jonka enemmistö yhtyi hänen mielipiteeseensä ja lausui toiwomuksen, että „Petropawlowskiin" tehtäisiin professorin osottamat korjaukset.

Koska professori kokemuksesta tiesi, minkä werran wirkamiehet wälittäwät lausutuista toiwomuksista ja että saisi tietysti odottaa pitkät ajat, ennen kuin toiwomus täyttyisi, niin hän pyysi, että heti annettaisiin sähköteitse määräys „Petropawlowskin" korjaamisesta, koska oli osotettu, että alus heti wuodon saatuaan kaatuisi ja uppoaisi.

Kun „Petropawlowskin" upottua Port Arturin edustalla mainittu professori tahtoi tietää, oliko hänen toiwomuksensa otettu huomioon ja täytetty hänen pyyntönsä, jota teknillinen komitea aikoinaan oli pitänyt täysin perusteltuna, niin tämä meriakatemian professori, joka laajatietoisuutensa, meriasioihin perehtymisensä ja tieteellisten ansioittensa takia olisi ansainnut aiwan erityistä kunnioitusta, sai wiralliset nuhteet „kunnioituksen puutteesta" niitä henkilöitä kohtaan, jotka wälillisesti oliwat syypäät „Petropawlowskin", ami-

raali Makarowin sekä hänen esikuntansa ja merimiestensä hukkumiseen.

On wälttämätöntä, että tämmöiset tapaukset saa tutkia laillinen tuomioistuin ja että syylliset, olkootpa he ylhäisiä tahi alhaisia, rangaistaan kurjasta isänmaan petturuudesta, kuten oikeus ja totuus waatii.

Japanilainen sotamies.

„Ruskoje Slowon" sotakirjeenwaihtaja, Nemirowitsh-Dantshenko julkaisee lehden wiime numerossa joukon otteita kaatuneiden wenäläisten ja japanilaisten sotamiesten taskuista löydetyistä kirjeistä. Suomennamme tähän kirjeenwaihtajan japanilaisia koskewan lausunnon:

Rinnan yksinkertaisten ja juuri sentähden niin liikuttawien kirjeiden kanssa, joita löydettiin kaatuneilta wenäläisiltä sotamiehiltä — awautuu eteemme japanilaisilla aiwan toinen maailma, jolla ei ole mitään yhteistä meikäläiselle. Meillä huomaamme kaikkialla huolet jokapäiwäisestä leiwästä, hyörinnän maailmassa ja sen rauhallisissa hommissa, joissa sotaan lähetettyjen miesten perheet häärivät. Tasankoinen, maatawiljelewä Wenäjä ei tunne teatterimaisuutta, juhlallisia asentoja, innostusta. Wastustajalla taasen on kotona olewissakin sama isänmaallinen innostus kuin sotatantereella warmaa kuolemaa kohti astuwilla Japanin pojilla. Tohtori Steimberg kertoi äskettäin minulle. Kenraali Sasulitshin tiedustelujoukossa on tehty käännös erään kaatuneen japanilaisen aliupseerin taskusta löydetystä kirjeestä. Hänen waimonsa, joka kirjeen oli lähettänyt, oli kirjeen laitaan tehnyt lapsellisia piirustuksia: „Tässä olen minä ja sinun lapsesi", — ja sitte seuraa: „Minä haluan, että sinä unohdat minut ja lapsesi. Muista, että sinun waimosi ja lapsesi on — synnyinmaassamme. Älä muistele minua lainkaan". Luutnantti Sibirjakow otti pistimellä tapetun japanilaisen sotamiehen taskusta liinaan kääritytä papereita. Niiden joukossa oli myös kirje sotamiehen äidiltä: Minä jätin jäähyväiset sinun astuessasi laiwaan. Minä tiedän, että Japanin onni ja sen päämäärä waatiwat suuria uhreja. Alköön ajatus minusta sinua häiritkö. Minä tiedän, etten kuole nälkään, waan tulen ylpeilemään sinun kuolemastasi, tietäessäni antaneeni isänmaalle kalliimpani, mitä omistin!" Todellakin kummeksittawa äiti, meikäläisen poikaansa itkewän äidin täydellinen wastakohta. Meidän osastossamme anastettiin eräältä wangilta joukko kirjeitä mahdollisten sotasalaisuuksien selwille saamiseksi, kuten yleensä on tapana. Seuraawanlaisia riwejä tawattiin äidin pojalleen kirjottamassa kirjeessä: „Me olimme eilen toiwottamassa onnea kunnioitettawalle rwa Sanalle, tuolle korkeasti kunnioitetulle onnen lapselle, jonka poika, kuten keisarillinen käskykirjekin todistaa, on kaatunut rykmenttinsä edessä. Koko kyläkunta käwi häntä kunnioittamassa, ja hän istui ylpeänä, rauhallisena kuin todellinen hallitsijatar. Lähdimme sen jälkeen hänen opettajansa luo, kiittäen häntä siitä, että hän oppilaaseensa oli istuttanut niin paljon hengen jaloutta ja rakkautta Japania kohtaan. Luet — etkä usko silmiäsi. Mitä tämä? Onko se nukke tragedioista, wai todellisesta elämästä otettua? Äidit, waimot ja siskot! Millainen hengen ylewyys waaditaankaan, jotta noin woi tuntea ja ajatella. Meistä, jotka olemme kaswaneet elämän huolten alituisesti painamassa Wenäjän maassa, näyttää tuollainen luonnottomalta, liioitetulta. Eikö tunnu aiwan satumaiselta meidän sotamiestemme awomieliset lausunnot. Olimme ottamaisillamme hänet wangiksi, mutta hän heti katkaisi kaulansa! Tai kun japanilainen sotamies, joka päätettyään päiwänsä wankeudessa, jättää jälkeensä kirjotuksen: „Suuren synnyinmaan wapauden edestä, onnen wuoksi olla sen kansalaisena — minä itken kuolemaani. Pyydän kirjottamaan tästä kotiini, jotta mikado saisi tietää, millaisia sotilaita hänellä on ja waimoni woisi olla ylpeä lapsiensa isästä. Wapaalle ihmiselle on alentawaista olla wankina. Jos häneltä on wiety onni kaatua taistelussa, ei hänelle jää muuta tehtäwäkseen kuin itse surmata itsensä." Kerran päiwällispöydässä ylipäällikkömme waipui ajatuksiinsa ja lausui hiljaisella äänellä: „Nyt käywät kansat keskenään sotaa. Ja kun ne eiwät sitä tahdo, ei sille mitään mahda!" Tämä lausunto sopii mainiosti Japaniin. Todellakin siellä koko kansa käy tätä sotaa, koko kansa oli siihen walmistautunut, tiesi, miksi ja minkä hywäksi ja huolimatta „wapauksista", joita sanomalehdistö siellä nauttii, ei se wähimmässäkään määrässä ilmaissut aikeitaan. Sellainen on järjestys itseään hallitsewassa kansassa, joka tietää, mitä se tahtoo, mihinkä pyrkii. Tässä suhteessa on meille kaksi maata mainioina esimerkeinä — wastustajamme ja Englanti. Siellä niinikään kun on kysymyksessä joku suuri isänmaallinen kysymys, on koko wapaa sanomalehdistö kuin yhteen sointuun sulautuwa orkesteri. Sellaista ei saawuteta pakolla, wäkiwallalla ja awuttomilla rangaistuskeinoilla. Sellainen waltiollinen kaswatus on käsitettäwissä ainoastaan siellä, missä ihmiset eläwät kansalaisina eiwätkä maaorjina!

Ulkomailta.

— **Kreikan ministeristö.** Kreikan ministeristö on eronnut ja on uuden ministeristön nyt muodostanut Delyannis, joka monta kertaa ennenkin on pääministerin salkkua hoitanut. Ulkoministerinä on Skouzes, sisäministerinä Mauro-Michalis, oikeusministerinä Calliphonos, rahaministerinä Carapanos ja meriministerinä Boudouris. — Edustajakamari tulee näinä päiwinä hajotettawaksi.

— **Ranskan ja Siamin sopimus.** Pariisista, joulukk. 30 p. Aamulla ilmotti ulkoministeri wirallisesti ministerineuwostossa että ranskalaissiamilainen sopimus wahwistetaan huomenna. Indokiinan kuwernööriille on lähetetty ohjeita, miten Siamin wiranomaisten tulee luowuttaa Rauskalle annettawat alueet. Alueiden luowuttamisen tulee tapahtua tänään. Kymmenen päiwän kuluttua anastawat ranskalaiset sotajoukot Shantabunin. Sinne asetetaan heti ranskalainen konsuli.

Niitä näitä.

Nälänhätä Lontoossa.

Työttömyys on tänä kylmänä talwena Lontoossa huomattawasti suurempi, kuin se on ollut kymmenen wuoteen. Työttömän kokouksissa lausutaan ankaria sanoja kaupungin hallituksesta. Kouriintuntuwia keinoja täytyy työmiesten yleensä Lontoossa käyttää, ennenkuin heidän hätänsä joutuu yleisen huomion esineeksi. Jouluna oliwat työttömät esim. pystyttäneet Lontoon kirkkojen edustalla lippuja, joihin oli kirjoitettu: „50,000 nälkää näkewää ihmistä toiwottaa teille onnellista joulua!" West Homin laiwaweistämöitten 300,000 asujamesta on 10,000 työtöntä työmiestä, ja kun ajattelee, että yhden työmiehen täytyy keskimäärin elättää 4 henkeä, niin on West Homissa yhteensä 50,000 nälänhätää kärsiwää. Sama on laita muittenkin Lontoon etukaupunkien. Edmontonissa, Lontoon pohjoisosassa, on 4,000 työtöntä työmiestä, Totterhamissa 6,000 ja Actonissa 1,000 työtöntä. Yhteensä on etukaupunkeja 12, joissa asuu 1,759,000 asujainta, niitten joukossa 58,000 nälänhätäistä.

Pahinta on, että etäisimmät etukaupungit eiwät enää kuulu Lontoseen, waan Essexin ja Middlesexin kreiwikuntiin, joten Lontoossa kerätyistä suurenlaisista awustussummista ei paljon tule etäisimpien etukaupunkien osalle.

Uudenvuoden ukko.

Uni oli uuwuttanut kuolevaiset suloiseen horrostilaan ja yön haltijatar oli sietaissut vienoiset kahleensa ihmisten uupuneisiin jäseniin. Hänen käskystään liehuivat sanattomat henget äänetönnä yli avaran maan ja valloittivat tuokiossa valtijattarelleen puolet maailman kansoista. Ainoastaan kuolemattomat valwoivat; heidän silmäänsä ei torkka vaivaa. — Sen nytkin saattoi huomata. Sillä levon, rauhan ja äänettömän hiljaisuuden keskellä siinä ilmestyi suuri — ääretön ukko. — Mihin? Jokapaikkaan — eikä toki mihinkään erittäin. Siinä hän nyt vaan ilmestyi, tuli näkyviin, katsoipas mihin tahansa. Vanha, ijänaikuinen ukko hän oli, päässä rikkinäinen suuri röytäinen hattu ja hatussa tumma, kulunut luku „*1904*". Yllä oli ukolla harmaa, kulunut waippa niin avara, että hän sillä voi peittää koko maan piirin ja siihen kääriä kaikki maailman olemukset. — Huh, kuinka suuri se waippa oli! Eikä siinä kyllä että se niin suuri oli, waan sepä täynnä kuwia oli semmoisia, joissa koko maailman tapaukset sai nähdä. Siinä oli keisarikuntien, kuningasualtojen loistawia howia, siinä köyhempäin kansakuntien hallituskuntia, siinä halpojen, tuntemattomain, wielä siwistysmuotoja ja taidollisia tapoja puuttuwien heimokuntain hirmuwaltiaita ja kaikkien näiden toimet, heidän työnsä waltakuntien hyväksi oli piirretty nähtäwäksi waipalle. Joukko jaloja pyrintöjä siinä oli kultaan kirjaeltu, waan joukko julmia rikoksia werellä painettu. Waan hallitsijain ja waltaapitäwien tointen ohella sait siinä nähdä kaikkien alammaistenkin puuhat ja pyrinnöt. Oli siinä monta halpaa, tuntematonta tekoa, jonka seuraukset oli merkitty „ijäisyyden kukkasilla" — waikkei niitä täällä oltukaan „tähtösillä" kirkastettu. Olipa siinä myös erinomaisen tunnokkaasti laskettu rinnakkain kaikkien yhtä jalojen henkien työ, olipatpa he sitten asuneet ruhtinasten suurissa seuroissa, taikka päiwäläisen halwassa asussa.

Lukemattomien muitten kuwien joukossa oli siinä, tuossa noin Ukon sydämmen kohdalla, werellä painettu suuri loistawa waltaistuin, jolla istui uljas, rakastettu ruhtinas. Kädessään piti hän siunausta jakawaa waltikkaa ja miljoonat häntä siunaten palwelivat. Waan tuolla waltaistuimen alla hääräili joukko pimeyden henkiä, joitten ilkkuwat, helwetillisestä riemusta loistawat kasvot wääntyiwät julmaan riemuun, kun eräs paholainen sytytti tulen, jonka wiritin oli kiinnitetty kullatun istuimen alla olewaan räjähdyslaitokseen. — Tuli näytti syttyän ja tuhansiksi kappaleiksi särkewän istuimen, ruhjoen ruhtinaan kalliit jäsenet. — Woi julmaa kuwaa! Toisten kuwien joukossa on tuhansia awonaisia hautoja, joihin surewien sukulaisten wapisewat kädet kylwäwät kukkia, murheen ja kaipion jäähyäislahjoja. Muutamien hautojen partaalla näemme kokonaista kansakuntia, surusta sortunein sydämmin lausumassa wiimeistä hywästijättöä „jaloimmille pojilleen" osoittaakseen siten, että hekin ovat ymmärtäneet, mitä hauta heiltä on riistänyt, ottaessaan nuo „kansakuntien suurimmat" mustaan helmaansa. Waan kuitenkin, kaikitenkin: surukuwien rinnalla näemme toimeliaan elämän yhä edelleen pyrkiwän. Tuossahan kansojen tiedemiehet, heidän lukukammionsa salaiset tulokset ja niistä yhä edemmäksi — yhä laajemmalle pyrkiwä tieteen walo on tummalle pohjalle piirrettynä, niinkuin kultainen aamukoite, jonka rusoitteleva qohde wälähdellen, leiskuen kirkastaa milloin tumman wuorenhuipun, milloin laaksossa piilewän lammen. Ja niinkuin walokin wälähtymättä jakelee kultawirtojaan yhä runsaammaksi, yhä uhkuwaisemmaksi ja lämpimämmäksi käyden, mikäli kohoaa aurinko päiwän kirkkaalle otsalle — sitä sywemmäksi, totuutta janoowammaksi käy ihmishenki, mitä enemmän hän oikeen edistyy.

Tämän päiwäisen walokuwan rinnalla on tuossa wirkeä aamu. Lapset lumista mäkeä laskee ja huimasti kohoaa wallaton riemu. Kelkkoja, poikia, tyttöjä, koiria on sekaisin ja kaikki ne useasti lumehen peittyy, kun pöllynä nousee kinoksien kerkeä witi ylös liukuwain anturain alta.

Wastakohdaksi tuolle talwiselle huwille on tuossa aiwan ääressä kukkaisa nurmi, jonka runsaasta warastosta hilpeä nuoriso etsii lemmikkiänsä sitoakseen seppeltä, wihkoa tai muuta kaunistusta, minkä sitten ystäwä, weli, sisar, äiti, isä tai joku muu on saawa, kun koittaa nimi- tai syntymäpäiwä. — Tämmöisiä ja tuhansia muitakin kuwia on waipassa yllin kyllin. Waan meitä miellyttää muuan suuri kuwaus, jossa koko maailman hurskaat henget esitetään wiettäwänä juhlaa suuren, äärettömän puun ympärillä. Walo puun oksista, haaroista ja lehtysistä loistaa kau'as, kau'as pimeään ympäristöön. Tämä puu on sama, jonka oksilla taiwaan linnut pesiwät ja jonka warjossa rauhattomankin sydän rauhoittuu. — Waan kukapa woisi kertoa, mitä kaikkia tuossa äärettömän laajassa waipassa on kuwattuna. Kuka esittäisi nuo halwat, köyhät mökit, joista monta sydämmellistä, kaunista kuwausta on nähtäwänä, kuka nuo ylellisyyden ja turmeluksen julmat warjopuolet; kuka luettelisi ne waloisat, miellyttäwät näöt, joita kärsimyksen ja puutteenkin majoissa oli nähtäwänä, kuka ne mustat, hirweät kohtaukset, joita sekä alhaisten matalissa majoissa että ylhäisten loistawissa piireissä tapasiwat?

Närkästyneenä katseli ukko waippaansa ja lausui: „Tyhmät, hurjat ihmislapset, kuolewaiset narrit! Kowin olette taaskin waippani kuwilla tahrineet: Jok'ainoa lanka on rywetty ja moni paikka on werellakin tahrattu. Waan juuri tuommoisena, kuin se nyt on, juuri niillä kuwilla täytettynä, jotka teidän hetkelliset huwinne, ajattelemattomat tuhmat tekonne ja hillitsemättömät intohimonne ow siihen kuwanneet — juuri semmoisena minä sen nyt upotan mereen, jota te *Unholaksi* nimitätte, waan jonka oikea nimi onkin: *Jumalan muisto.* Sinne kokontuu kaikki siihen päiwään saakka, jolloin koko ihmiskunnan tilinteon hetki joutuu.

Silloin — ja jo paljoa ennenkin — moni teistä toiwoisi takaisin tätä werhoa, pyyhkiäkseen pois sen kuwan, minkä hän siihen on luonut, tai tehdäkseen toisen paremman sen sijaan — mutta *ei koskaan, ei milloinkaan* palaja tämä waippa heidän luoksensa enää; *se on ja pysyy* semmoisena kuin ja siellä mihin minä sen nyt heitän". — Näin sanoen pudisti hän päältään ja kääri kokoon tuon kowin kirjatun werhonsa — ojensi woimakkaasti kätensä, taiwutti sen uudestaan ja heitti werhonsa sywyyteen, joka kuohuen nielaisi saaliinsa täyttymättömään kitaansa. Samassa kuului jylhä kumina tuomiokirkon tornikellosta. — Kello löi 12. Minä katsoin säikähtyneenä ukkoa.

Ikäänkuin ajatuksissaan seisoi hän siinä. Hetken seisottuaan lausui sitten: „Senkötähden ihmiset minua kowaksi, armottomaksi sanowat, että näin wierittelen heidän tekojensa seuraukset ja tahtonsa wapaan walinnan päätöksistä syntyneen toiminnan tulokset sinne, josta ei mikään konsanaan palaja? Sekö muka on minun wikani, että he tahallaan tekewät wäärää oikean asemesta, pahaa hywän sijasta? Taikka siitäkö muka minun pitää wastaaman, että he käyttäwät wäärin silmänräpäyksen, joka on heidän wallassaan? Woi te ilkiät ihmislapset! Minua, jota te *Ajaksi* nimitätte, minua te kaikista syytätte. „Aika", sanotte te, „aika waatii sitä ja sitä, aika turmelee, aika pahentaa kaikki". Ja kuitenkin: aika on teidän omassa wallassanne, te itse painatte tahtonne leiman ajan puhtaalle pohjalle". Suuttuneena ravisti hän itseään ja kummastuksella huomasin nyt — en tiedä, miksi en sitä jo ennen huomannut — että hän oli aiwan muuttunut. Ei ollut hänessä enää hituistakaan jäljellä tuosta wanhasta, rypistyneestä ukosta, waan edessäni seisoi kukoistawa ihana nuorukainen, jonka kasqoista säteili ikuinen nuoruus ja kulmilla kuwastui ijäisyyden aamu. Päässä oli hänellä uusi uhkea hattu, jonka etupuolella oli kultanumeroilla luku „*1905*", ja yllä uuden uutukainen, witiwalkea waippa, johon ei wielä oltu piirtoakaan wedetty. Sen otti tuo ihana nuorukainen yltään, hajotti sen yli ympäri maata ja kääri siihen kaikki olewaiset koko maan piirillä. Näin tehden wirkkoi hän ihanassa yössä.

„Siinä se nyt on taas tuo ihana, puhdas waippa, jota ihmiset nyt *tulewaisuudeksi* nimittäwät. Se on nyt heidän yllään, he sen pintaan painawat oman kuwansa, omien tekojensa jäljet ja siten tahraawat tuon ihanan, puhtaan waipan, johon heidän pitäisi painaman sen jalon jumalallisen, henkensä synnyttämän wastakuwan, jonka ijankaikkisuuden Isä on heidän sydämmiinsä istuttanut. Waan hepä raukat sen sijaan tahraawat ja turmelewat koko kuwan, waikka henki aina on walmis sitä oikein kuwaamaan. Silloinpa minä, joka oikeastaan olen heidän nöyrin palwelijansa, tunnun heistä hirmuiselta, tyrannilta, kun sallin heidän turmella oman *tulewaisuutensa,* jota he muka niin suurella kunnioituksella ja warowaisuudella odottawat, waan jonka he saatuaan käsiinsä, mitä hurjimmasti raiskaawat ja raatelewat, niin että itsekin inhoawat omaa rääkkäämäänsä ikinuorta kukkaa, luullen sen inhoittawaksi, mädänneeksi lehtihaaskaksi, jonka täytyy inholla kädestään wiskata. — Siitä he sitten minua julmaksi nimittäwät, waikka itse he yksin julmia ow. Waan minullapa ei ole waltaa minkään todella pysyän, ijankaikkisen yli. Ainoastaan katoowaiseen, ajalliseen minä merkkini painan. Aine, jolla ei ole sijaa ijäisyydessä, saa kokea minun murtawaa waltaani. Sentähden minä ihmisessäkin aineellista puolta ruumista hallitsen. „Ruumis wanhenee", sanotaan, kun minä wuosi wuodelta painan merkkini siihen; waan henki, tuo katoamaton, on yhtä wapaa minun wallastani, kuin minäkin oikeastaan olen ijäti nuori, sillä olenhan minä joka aamu uusi."

Niin haasteli Aika ja katseli surumielin lepääwiä ihmisiä, joista useimmat uneksuiwat ihaninta untansa. Toiset riehuiwat hurjan ilon pyörteissä, toiset käyskelwät haaweilujensa lumoowassa tarhassa, jossa ei puutu mitään kaikesta onnen ja nautinnon ilomaljoista. Wieläpä muutamat lähes epätoiwossa wiettiwät suruista yötä, käänteleiden wuoteellaan puolelta toiselle. Ainoastaan ani harwat saiwat nähdä Ajan oikeassa, ihanassa nuorukaismuodossaan. Muut ne waan näkiwät hänen wanhan kirjatun nuttunsa ja kuluneen reikäisen hattunsa: sillä heidän omat kuwansa nutussa oliwat niin mustia, ettei niitten laatima loka sielun silmässä sallinut heidän katsella sitä ihanaa nuorukaista, joka nyt toi uutta aikaa, uutta tulewaisuutta heitä kohti. Jotkut taas unissaankin pakinoiwat, kuinka aika wie niinkuin wirta mukanaan sekä pienet että suuret, yksityiset ja koko kansakunnat, waltakunnat ja waltiot.

Mutta wielä muutamat muutakin näkiwät.

He näkiwät aamun niin ihanan, maan niin suloisen, jommoista ei woi ymmärrys älytä: Kaikki oli unta — ääretöntä ja kuitenkin niin tuttua — kotoista ja äärettömän kaukaista. Kaikki rajoitukset — kaikki ahtaus oli poissa: wapaata, puhdasta ja ijankaikkista oli kaikki. Aika oli kadottanut merkityksensä ja astunut ijäisyyden nuorimpana lapsena siihen piiriin, jossa ei mitään waihetusta, eikä muuttuwaista ole, waan jossa ei kuitenkaan yhtäläisyys wäsytä. Kukka ei kuihdu, kasqi ei lakastu, ruumis ei riudu, henki ei wäsy: kaikki yhä edistyy ja kehkeää, ijäti eläwänä, iki nuorena, aina mahdollisena yhä ylenemään, waan ei koskaan alenemaan. Henkien oikea elämä, ääretön, katoamaton, jota ei ajan rajoitus, tilan ahtaus estä joka silmänräpäys kohoamasta, wirtailee loppumattomana alkulähteestään ja palaa samaan äärettömään alkuunsa takaisin. — Tämä oli ijäisyyden aamu, kirkkauden maa, jonka ne näkiwät, joitten kuwat waipassa „ijäisyyden kukilla" oli merkitty. Heidän henkensä oli joka tuokio tähystänyt ijankaikkisuutta, werratonta, käsittämätöntä hywyyttä, puhtautta, rakkautta. Niinpä he oliwatkin itseensä imeneet tuon waloisan ijankaikkisuuden elinwoiman, jonka kautta he eliwät ihan toista elämää, kuin nuo halwat, turhamieliset päiwän lapset, joilla ei ole mitään tarpeita ijankaikkisuutta, waan paljon tarpeita tätä elämää warten. — Näitä ijäisyyden ihmisiä ei aika hallitse, waan he hallitsewat aikaansa. Siitä syystä Aika nyt erittäin heidän luoksensa riensi, niinkuin palwelija, joka tulee herralleen toiwottamaan onnellista uutta wuotta; ja uutta wirwoitusta, uutta woimaa, uutta toiwoa hän heille toikin. Salaa, näkymättömänä hän tuli ja laski tuon ijäisyyden kuwastimen heidän sielunsa silmän eteen ja ihan näiden itsensä huomaamatta — muuttiwat heidän henkensä tuokioksi huwittelemaan henkien oikeaan kotimaahan, jossa puute on uppoontoa, waan täydellisyys hallitsee. Kun he sitten heräsiwät, katsoakseen uutta wuotta silmin, oli kaikki niin ihmeen ihanata, kirkasta jälleen, waikka oliwatkin surumielin nukkuneet. Kaikki pelko oli poissa, toiwo ja luottamus sijaan tullut. Kaikki oli muuttunut iloiseksi, uudeksi jälleen, waikka eiwät he itsekkään ymmärtäneet, miksi oli kaikki muuttunut. Sen oli Uudenwuoden Ukko tehnyt, joka olikin Jumalan enkeli, waikka ihmiset sitä eri tawoin nimittäwät. Aikakin on Jumalan antama ja se, niinkuin armokin, on alati uusi. — Ja *armoahan se aika oikeastaan onkin.*

Reino Sinisalo.

Kurssit.

Suomen Pankki Tammk. 3 p.

		Myyntikurssi. M. p.	Ostokurssi. M. p.	
Pietari	a/v	267: 80.	266: 66⅔	100:lta.
Lontoo	a/v	25: 28.	25: 13.	
„	3 k.	—: —.	24: 93.	
Pariisi	a/v	100: 60.	99: 90.	
„	3 k.	—: —.	99: 20.	
Antverpen	a/v	100: 53.	99: 70.	
„	3 k.	—: —.	99: —.	
Berliini	a/v	124: 10.	125: 40.	
„	3 k.	—: —.	122: 30.	
Hampuri	a/v	122: 10.	123: 40.	
„	3 k.	—: —.	122: 30.	
Lyypekki	a/v	124: 10.	123: 40.	100:lta.
„	3 k.	—: —.	122: 30.	
Frank. a. M.	a/v	209: 80.	—: —.	
„	3 k.	—: —.	206: 80.	
Amsterdam	a/v	209: 80.	—: —.	
„	3 k.	—: —.	206: 80.	
Tukholma	a/v	139: 30.	138: 40.	
Kristiania	a/v	139: 30.	138: 40.	
K:hamina	a/v	139: 30.	138: 40.	

Wenäjän rahan kurssi rautatiellä, tullissa ja weronkannossa: 37 ½ kop. markalta.

Sam. postissa, telegraafissa, kanawoissa sekä kruunun, kaupunkien ja kuntain taksoissa 37 ½ kop. markalta.

Berliinin Pörssi.

Berlinistä 27 p. jouluk.

100 ven. ruplaa Rmk.	214: —
Ven. 4 % konsols. (1889) Rmk.	90: 40

Pankkidiskontto.

Amsterdamissa 3 %. Antwerpenissa 3%, Berliinissä 5 %, Brysselissä 3 %, Kristianiassa 5 %, Kööpenhaminassa 4½ %, Lontoossa 3 %, Pariisissa 3 %, Pietarissa 5%, Tukholmassa 5 %, Wienissä 3½ %.

Ilmatietoja

Tammik. 3 p. 1905.

	Klo 7 a.p.	Klo 2 i.p.	Klo 9 i.p.
Ilmanpaino:			
säännöllispain. mm. .	743,4	739,2	740,4
Lämpömittari C° . .	+ 2,0	+ 3,0	+ 0,1
Tuulen suunta . . .	SW 4	W 3	WNW 1
Taivas	10	10	0

Lämpömittari
alimmillaan C° + 5,5,
ylimmillään C° — 0,5.

Kuulutuksia.

Turun kaupungin Poliisijärjestyksen helmikuun 6 p:ltä 1890 49 § mukaan ilmoitetaan, että maistraatti allamainittuja tarkoituksia warten wuonna 1905 on määrännyt seuraawat paikat:

Torikauppaa warten: Aleksanterin ja Nikolain torit sekä Kurjenkaivon kenttä ja Warwin tori;

wälikauppaa ja elintarpeita warten: Aleksanterin ja Warwin torit sekä Kurjenkaivonkenttä; Aleksanterin torilla kuitenkin ainoastaan rahatoimikamarin sitä tarkoitusta warten wuokraamilla paikoilla;

weneitä warten, joissa harjoitetaan ruokatawarain wälikauppaa: rahatoimikamarin keittohuoneen alapuolella olewan rantalaiturin luona wuokraamilla paikoilla;

hewoskauppaa warten yleisillä markkinoilla sekä karjankauppaa warten karjamarkkinoilla: Kupittaan kenttä;

waatteiden kauppaa warten: Tuureporinkadun itäinen pää, jossa rahatoimikamari wuokraa tarpeellisia paikkoja;

pikkutawarainkauppaa warten: tarkoitukseen Aleksanterin torilla ja kalastajasataman rautalaiturilla luowutetut paikat, jotka rahatoimikamarissa wuokrataan;

jäänottea warten: Aurajoen itäpuoli tontin n:o 2 rajalta kolmannessa korttelissa ensimäistä kaupunginosaa tässä kaupungissa Nummen kylän rajaan sekä n. s. Linnan-niitun alapuolella, kuitenkin niin, ettei jäätä saa ottaa 20 metriä ulompana joen rannasta;

lumen ja jään purkamista warten: 1:o) kaupungissa: joen jäälle Kristiinan- ja Koulukatujen wälillä, sekä Aurajoen itäpuolelle joen jäälle Kristiinankadun ajatellusta pidennyksestä Osakeyhtiö Vulcanin tehtaille ja Linnankentälle Talwikadun läntisessä päässä, sekä 2:o) kaupungin rajain ulkopuolelle: a) santakuopat Arseninkadun päässä rautatieraiteen itäpuolelle, b) osa tilusosaa n:o 1 Moriabergissa kaupungin eteläisellä takamaalla, Uudenmaan maantien kulmassa ja Moriabergin ohi johtawaan puistikkoon, sekä c) joen jäälle Maarian puutarhan alapuolella;

jätteiden kaatea warten, sekä nahkurietä rakennusaineiden: yllämainitut kuopat Arseninkadun päässä, täyttämättömät paikat Urheilupuiston alueella sekä wesiperäiset paikat kurituswankilan itä- ja pohjoispuolella olewalla alueella 8:nessa ja 9:nessä kaupungin osissa;

makkilannan kaatea warten: 1:o) tähän asti käytetty wuorenylänkö keskellä tilusosaa n:o 42 kaupungin eteläisellä takamaalla; 2) entisen kolerahautausmaan tien wieressä oleva alue; 3:o) sanottuun tarpeeseen käytetty alue n. k. sikaojan läheisyydessä; 4:o) purkauspaikka tilusosalla n:o 67 kaupungin rajain ulkopuolella; sekä 5:o) Wätin tilaan kuuluwalle pellolle Woiton torpan läheisyydessä olewan wuorenkummun takana;

wärjäystawarain pesua warten: Aurajoki Porthanin- ja Eerikinkatujen alapuolella;

nahkojen puhdistamista warten: Aurajoki Multawierun wiemärin luona sekä Porthanin kadun alapuolella;

uintia warten joessa: Multawierun pohjoispuolella;

hewosten uittamista warten: Porthaninkadun luoteinen pää, puuwillatehtaan ja Auran panimon wälillä olewan kadun alapuolella sekä Multawierussa oleva alasajopaikka;

kelkalla luisteluu warten: Henrikinkatu, kenttä Kaarinankadun luona, Wartiawuoripuisto ja Neitsytpolku; sekä

heinien, olkien ja puutawarain kauppaa warten: Aningaisten tori.

Turku, Poliisikamarissa joulukuun 31 p:nä 1904.

R. Westman.

(Å.U.1.93)

Henkivakuutuksia SUOMI-yhtiöön ja tapaturmavakuutuksia KULLERVOON

Wastaanottaa **R. Forstén** W. Krikkokatu 37

Huutokauppoja.

Panttilainatawarain huutokauppa

pidetään uudessa huutokauppakamarissa torstaina tammik. 12 p:nä k:lo 4:stä j.pp. ja perjantaina tammik. 13 p:nä k:lo 5:stä j.pp. langenneista panteista, jotka ovat jätetyt heinäkuun 15 p:stä elok. 1 p:ään (N:roon 32,691)

Turku, tammik. 2 p. 1905.

Karl G. Lindström.

Myytäwänä.

1:ma Wehnänleseitä

„ Räävelin ruisjauhoja

„ Iwitsan suolaa

paljottain ja wähittäin myy

C. & A. Wahlström

Kaasumoottori

1 hewosqoimainen myydään halwalla

R. Carpelan

Arw. Naiset!

Käykää ostamaan hywäksi tunnettuja **terweys-, wilpo- ja kureliiwejämme** halwalla.

K. Heinonen, Uudenmaank. 2.

Kauppahuoneusto myytäwänä

Paikkakunnalta poismuuton tähden myydään hywällä liikepaikalla ja hywillä maksuehdoilla Koljolan kylässä Nousiaisten pitäjässä sijaitsewat kauppahuoneet, joissa on kauppaa harjoitetu 20 wuotta. Kaupasta saadaan sopia omistajan kanssa paikalla.

K. A. Kanerwa.

(U.A.1.15)

Ilmoituksia.

Palowakuutus-Osakeyhtiö

Fennia.

Kotimainen yhtiö.

Halwat, määrätyt wakuutusmaksut.

Joutuisa wahingonsuoritus.

Asiamiehiä **Turussa:**

Herra **A. L. Branders,** Waasan Osake-Pankki.
„ **F. Edw. Nyfors,** Eerikink. 15.
„ **Th. Schauman,** Kauppiask. 2.
„ **R. Wiberg,** Linnankatu 10.
„ **Rudolf Clement,** Itäinen Rantakatu 44.
„ **Georg Fogelholm,** Uudenmaankatu 14.
Rouwa **Anna Lilius,** Uudenmaank. 18.

Asiamies **Naantalissa:**

Herra **C. Franck,**

sekä allekirjoittaneet pääasiamiehet Turun piirissä, jotka myöskin antawat palowakuutuskirjoja suomen tahi ruotsin kielellä.

Osakeyhtiö

Victor Forselius

Linnan- ja Braahenk. kulmassa.

Vuotain ja Nahkain ylösosto ja waraston on muutettu **itäiselle Rantakadulle.**

Edw. Åström.

Waurastuaksensa suomenkielessä haluaa naispuolinen fil.kand. asuntoa siwistyneessä suomea puhuwassa perheessä Turun läheisyydessä. Kiireinen wastaus nimim. „Fil.kand." Turku, poste restante.

Turun Työwäen Sairas- ja Hautauskassan sairaankatsojat

tammikuulla ow:

Aurajoen itäpuolella:

Johan Laaksonen, Itäinen pitkäkatu 39.
A. Lehtonen, Kaiwokatu 13.
Alma Eriksson, Luostarinmäki 167.
Amanda Lindström, Sawenwalajankatu 6.

Aurajoen länsipuolella:

F. Wirtanen, Käsityöläiskatu 8 b.
I. Wirta, Puistokatu 18.
Sanni Westerlund, Rauhankatu 12.
Ida Kaskinen, Läntinen pitkäkatu 23.

Turussa,
Osakeyhtiö Polytypos'en Kirjapainossa
1905